

บทที่ 3

ระบบการคมนาคมขนส่งในกรุงเทพมหานคร

การคมนาคมขนส่งโดยใช้ยานพาหนะในกรุงเทพมหานคร แบ่งออกได้เป็นสองประเภท คือ การคมนาคมทางบก และการคมนาคมทางน้ำ โดยแต่เดิมมีการพัฒนาเริ่มจากการคมนาคมทางน้ำเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางในบริเวณใกล้เคียงลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและในคลองต่างๆ ทั้งที่เป็นคลองธรรมชาติและคลองที่ขุดขึ้น เพื่อความสะดวกในการเข้า-ออกพื้นที่ส่วนต่างๆ ได้เป็นอย่างดี จนกระทั่งถึงสมัยรัชกาลที่ 4 ได้มีการสร้างถนนหนทางขึ้น ทั้งภายในและภายนอกกำแพงพระนคร ถนนส่วนที่อยู่ในกำแพงพระนคร ได้แก่ ถนนบำรุงเมือง ถนนเฟื่องนคร และส่วนที่อยู่ภายนอกกำแพงพระนคร ได้แก่ ถนนเจริญกรุง ถนนสีลม ถนนพระรามที่ 4 เป็นต้น ในสมัยต่อมาได้มีการสร้างถนนหนทางเพิ่มเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ รวมถึงทางรถรางด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมานี้ มีการสร้างถนนสายต่างๆ เพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว เมื่อเปรียบเทียบกับการก่อสร้างเส้นทางคมนาคมประเภทอื่นๆ เส้นทางรถไฟได้ทำการก่อสร้างในช่วงเวลาต่อมา โดยเริ่มจากสายปากน้ำเป็นสายแรก ติดตามด้วยสายเหนือ สายแม่กลอง และสายตะวันออก ตามลำดับ

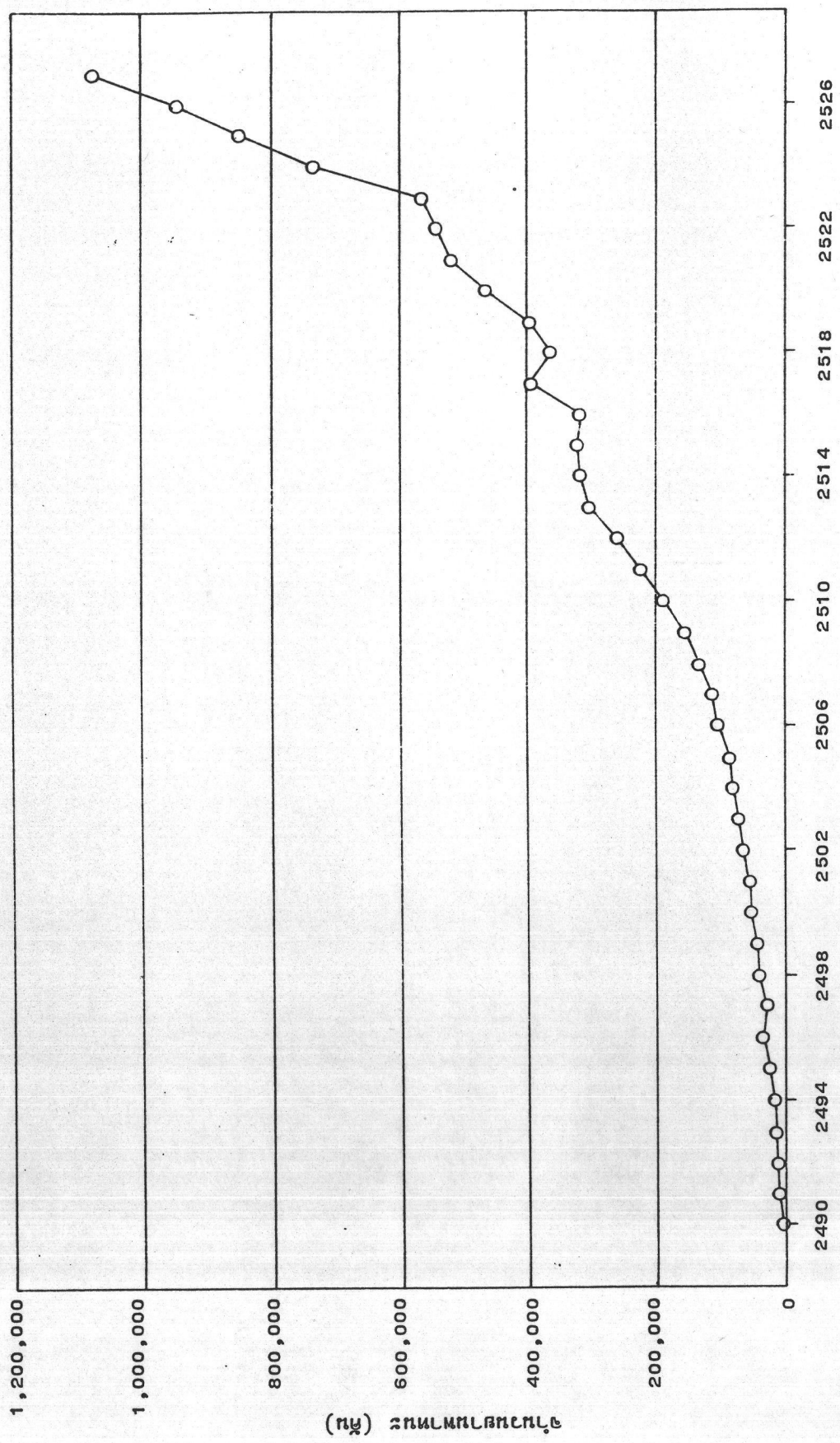
การคมนาคมทางบก

ระบบการคมนาคมทางบกในกรุงเทพมหานคร แบ่งออกได้เป็นสองประเภท คือ ระบบถนน และระบบราง โดยในระยะเริ่มแรกนั้น การคมนาคมทางรถยนต์ยังมีข้อจำกัดมาก ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะถนนที่ยังไม่ได้มาตรฐาน และรถยนต์ยังถือว่าเป็นของฟุ่มเฟือย และยังไม่แพร่หลาย สำหรับบุคคลทั่วไป แต่ต่อมาหลังจากมีการก่อสร้างและเปิดใช้สะพานพระพุทธยอดฟ้าในปี พ.ศ. 2475 อันเป็นสะพานสำหรับรถยนต์ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งแรกแล้ว ทำให้ความเจริญในด้านการคมนาคมทางรถยนต์ได้เริ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากจำนวนยานพาหนะ ซึ่งในปี พ.ศ. 2490 มีจำนวนเพียง 5,726 คัน ได้เพิ่มขึ้นเป็น 1,071,530 คัน ในปี พ.ศ. 2527 หรือประมาณเกือบ 200 เท่าตัว ช่วงที่จำนวนยานพาหนะได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและเห็นได้อย่างชัดเจน คือ ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาปรากฏว่ามีจำนวนยานพาหนะเพิ่มขึ้นในกรุงเทพมหานคร เฉลี่ยประมาณร้อยละ 13 ต่อปี ดังแสดงในตารางที่ 3.1 และภาพที่ 3.1 ซึ่งในจำนวนยานพาหนะทั้งหมดนี้ รถยนต์ส่วนบุคคลมีสัดส่วนมากที่สุดคือประมาณร้อยละ 50.12 รองลงมา ได้แก่ รถจักรยานยนต์ ประมาณร้อยละ 40.64 ส่วนที่เหลือร้อยละ 9.24 ได้แก่

ตารางที่ 3.1 จำนวนยานพาหนะในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2490-2527

ปี พ.ศ.	จำนวนยานพาหนะ (คัน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	ปี พ.ศ.	จำนวนยานพาหนะ (คัน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2490	5,726	-	2509	157,181	15.53
2491	10,089	76.20	2510	168,939	20.20
2492	11,670	15.67	2511	226,292	19.77
2493	15,163	29.93	2512	258,672	14.31
2494	18,628	22.85	2513	303,146	17.19
2495	24,412	31.05	2514	317,193	4.63
2496	31,739	30.01	2515	320,482	1.04
2497	29,783	-6.16	2516	315,641	-1.51
2498	39,832	33.74	2517	393,469	24.66
2499	44,764	12.38	2518	382,460	-7.88
2500	51,603	15.28	2519	394,127	8.74
2501	56,945	10.35	2520	461,695	17.14
2502	62,618	9.96	2521	521,033	12.85
2503	75,162	20.03	2522	543,964	4.40
2504	81,998	9.10	2523	569,982	4.78
2505	87,045	6.16	2524	732,635	28.54
2506	102,234	17.45	2525	848,303	15.79
2507	112,975	10.51	2526	942,171	11.06
2508	136,048	20.42	2527	1,071,530	13.73

ที่มา : กองทะเบียน กรมตำรวจ

ภาพที่ 3.1 จำนวนยานพาหนะในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2490 - 2527

รถบรรทุก รถโดยสารประจำทาง รถสามล้อเครื่อง เป็นต้น ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 3.2 เหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครนิยมที่จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการเดินทาง ทั้งนี้เพราะว่าสามารถเอื้ออำนวยความสะดวกสบาย และรวดเร็วต่อการเดินทาง อีกทั้งมีการตัดถนนสายใหม่ๆ ขยายถนนเดิม มีการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเพิ่มเติมเป็นทั้งหมด 7 แห่งด้วยกัน ได้แก่ สะพานพระพุทธยอดฟ้า สะพานพระรามหก สะพานกรุงธน สะพานกรุงเทพ สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และสะพานสมเด็จพระปกเกล้า รวมถึงการก่อสร้างทางด่วนสายต่างๆ อันเป็นสาเหตุจูงใจที่ทำให้การเดินทางโดยรถยนต์มีบทบาทสำคัญมากที่สุดต่อการคมนาคมขนส่งในกรุงเทพมหานคร

1. ระบบถนน

ในปัจจุบันถนนถือได้ว่าเป็นระบบคมนาคมที่สำคัญที่สุดของกรุงเทพมหานคร การเดินทางเกือบทั้งหมดที่เกิดขึ้นอาศัยระบบถนนทั้งสิ้น ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการออกแบบก่อสร้างและบำรุงรักษา อยู่หลายหน่วยงานด้วยกัน ได้แก่ กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบทางหลวงเทศบาล ถนน และซอยสาธารณะทั้งหมด กรมทางหลวงรับผิดชอบทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กรมโยธาธิการรับผิดชอบสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาและถนนเชิงลาดเชื่อมต้อ และการทางพิเศษแห่งประเทศไทยรับผิดชอบทางด่วนซึ่งเก็บค่าผ่านทางทั้งหมด

1.1 ถนน ถนนในกรุงเทพมหานครสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ ถนนสายประธานหรือทางด่วน ถนนสายหลัก ถนนสายรอง และซอย ซึ่งในปี พ.ศ. 2525 กรุงเทพมหานครมีความยาวถนนรวมทั้งสิ้นประมาณ 1,168 กิโลเมตร โดยเพิ่มจากเมื่อปี พ.ศ. 2523 ที่มีความยาวถนนเพียง 671 กิโลเมตร มากเกือบสองเท่าตัว ดังแสดงในตารางที่ 3.3 จะพบว่า เขตชั้นกลางมีความยาวถนนมากที่สุดประมาณ 475 กิโลเมตร รองลงมาได้แก่ เขตชั้นนอก 398 กิโลเมตร และเขตชั้นใน 295 กิโลเมตร โดยเขตที่มีความยาวถนนมากที่สุดคือ เขตพระโขนง มีจำนวนทั้งสิ้น 124 กิโลเมตร นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2523-2525 นี้ แทบทุกเขตมีความยาวถนนเพิ่มขึ้น ยกเว้นเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตพระนคร เขตมีนบุรี และเขตลาดกระบัง ที่มีความยาวถนนลดลง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแยกเฉพาะถนนสายสำคัญในปี พ.ศ. 2526 ซึ่งมีความยาวรวมทั้งสิ้น 576 กิโลเมตร⁽¹⁴⁾ ดังแสดงในภาพที่ 3.2 อันประกอบด้วยถนนสายประธานหรือทางด่วนประมาณ 82 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 14.24 ถนนสายหลัก 296 กิโลเมตร

ตารางที่ 3.2 จำนวนยานพาหนะชนิดต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2514-2527

พ.ศ.	รถยนต์ส่วนบุคคล		รถยนต์โดยสารประจำทาง		รถบรรทุก		รถจักรยานยนต์		อื่นๆ (2)		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2514	177,765	56.04	4,759	1.50	43,675	13.77	73,532	23.18	17,462	5.51	317,193	100.00
2515	182,907	57.07	6,351	1.98	43,260	13.50	72,105	22.50	15,859	4.95	320,482	100.00
2516	174,492	55.28	6,381	2.02	46,189	14.63	72,508	22.97	16,071	5.10	315,641	100.00
2517	241,819	61.46	6,812	1.73	48,216	12.25	79,378	20.17	17,244	4.39	393,469	100.00
2518	208,506	57.52	7,043	1.94	43,199	11.92	86,777	23.94	16,935	4.68	362,460	100.00
2519	217,211	55.11	5,617	1.42	61,474	15.60	94,195	23.90	15,630	3.97	394,127	100.00
2520	242,086	52.43	10,375	2.25	68,579	14.85	121,149	26.24	19,506	4.23	461,695	100.00
2521	263,359	50.54	10,892	2.09	71,203	13.67	149,078	28.61	26,501	5.09	521,033	100.00
2522	283,563	52.13	12,884	2.37	83,093	15.28	136,266	25.05	28,158	5.17	543,964	100.00
2523	312,275	54.79	301 (1)	0.05	55,377 (1)	9.72	172,008	30.18	30,021	5.26	569,982	100.00
2524	346,261	47.26	301 (1)	0.04	63,984 (1)	8.73	289,702	39.54	32,387	4.43	732,635	100.00
2525	388,751	45.83	301 (1)	0.04	85,032 (1)	10.02	338,846	39.94	35,373	4.17	848,303	100.00
2526	427,155	45.34	301 (1)	0.03	90,494 (1)	9.60	390,752	41.47	33,469	3.56	942,171	100.00
2527	537,103	50.12	408 (1)	0.04	66,165 (1)	6.17	435,516	40.64	32,338	3.03	1,071,530	100.00

ที่มา : แผนทะเบียนรถยนต์ กองทะเบียน กรมตำรวจ

(1) ไม่รวมข้อมูลที่จดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก

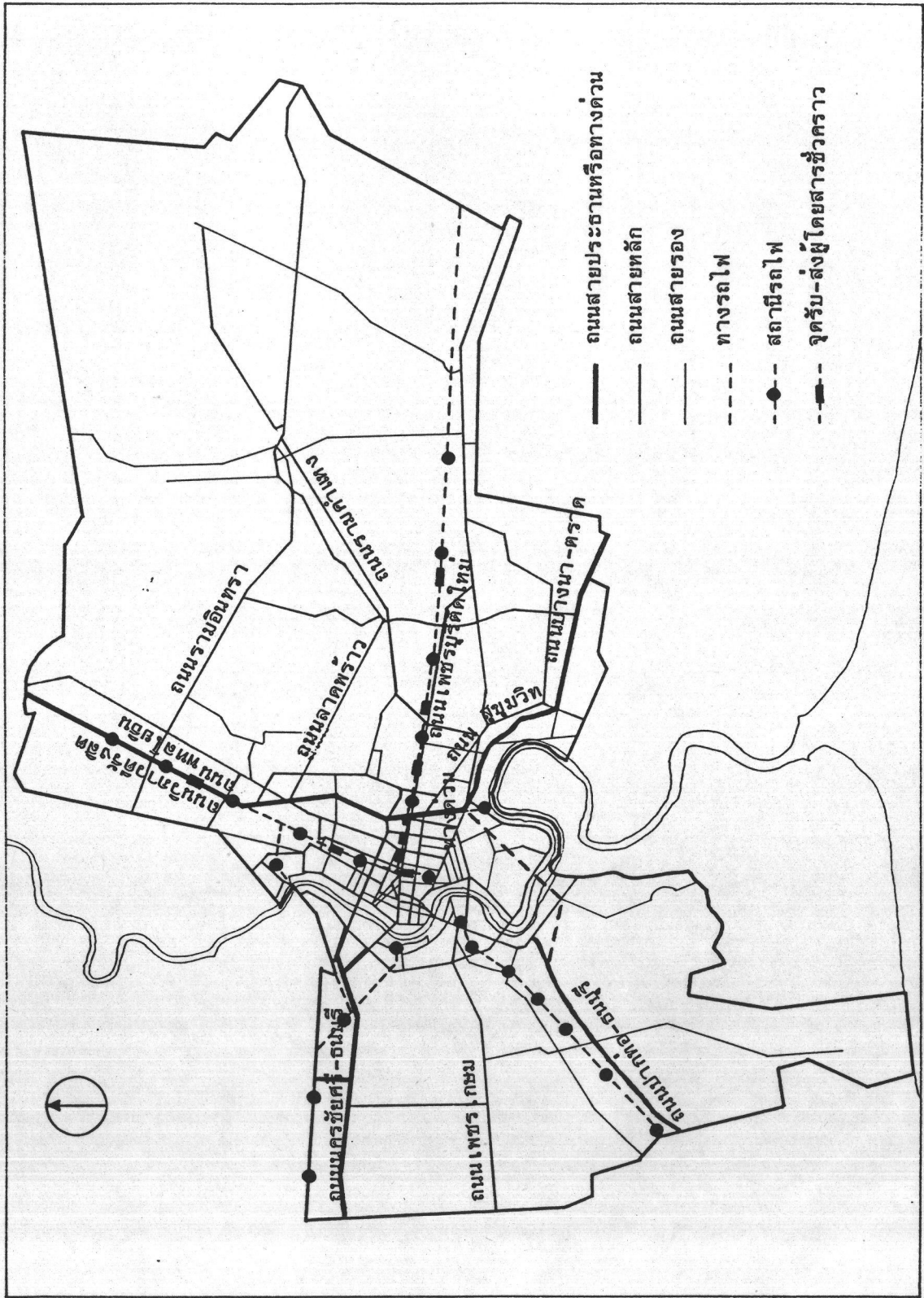
(2) อื่นๆ ได้แก่ รถสายล่อเครื่อง รถถนน รถแทรกเตอร์ เป็นต้น

ตารางที่ 3.3 ความยาวของถนนในเขตกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2523 และ พ.ศ. 2525 (หน่วย: เมตร)

เขต	ปี พ.ศ. 2523	ปี พ.ศ. 2525	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
1) เขตชั้นใน	179,382	295,242	64.59
พญาไท	13,237	42,480	220.92
ดุสิต	53,160	61,699	16.06
ปทุมวัน	4,911	31,390	539.18
ป้อมปราบฯ	19,684	17,917	-8.98
พระนคร	33,200	29,755	-10.38
บางรัก	13,771	22,450	63.02
สัมพันธวงศ์	2,915	8,733	199.59
ห้วยขวาง	9,284	38,103	310.42
ธนบุรี	15,371	16,835	9.52
คลองสาน	8,499	16,020	88.49
บางกอกใหญ่	5,350	9,860	84.30
2) เขตชั้นกลาง	132,950	474,658	257.02
ยานนาวา	16,874	41,460	145.70
พระโขนง	16,118	124,230	670.75
บางเขน	16,055	122,310	661.82
บางกะปิ	8,462	87,180	930.25
บางกอกน้อย	14,406	30,310	110.40
ภาษีเจริญ	38,828	41,640	7.24
ราษฎร์บูรณะ	22,207	27,528	23.96
3) เขตชั้นนอก	359,050	397,770	10.78
หนองจอก	92,730	93,300	0.61
มีนบุรี	93,752	80,100	-14.56
ลาดกระบัง	54,172	44,970	-17.00
บางขุนเทียน	69,055	78,260	13.33
ตลิ่งชัน	23,660	59,750	152.54
หนองแขม	25,681	41,390	61.17
รวมกรุงเทพมหานคร	671,382	1,167,670	73.92

ที่มา : กองก่อสร้างและบูรณะ สำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 3.2 แผนที่แสดงระบบการคมนาคมทางบกในกรุงเทพมหานคร

หรือประมาณร้อยละ 51.39 และถนนสายรอง 198 กิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 34.37 ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดตามเขตการปกครองและจำนวนช่องจราจรของถนนดังแสดงในตารางที่ 3.4 จะพบว่าภายในเขตชั้นใน ซึ่งมีประชากรประมาณร้อยละ 41.90 ของประชากรทั้งกรุงเทพมหานคร และมีพื้นที่เพียงร้อยละ 6.15 ของพื้นที่ทั้งหมด มีความยาวถนนทั้งสิ้นถึง 174.5 กิโลเมตร ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 30.31 ของความยาวถนนทั้งหมด โดยประกอบด้วยถนนขนาด 4 ช่องจราจรเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.23 ที่เหลือเป็นถนนที่มีขนาดใหญ่กว่า 4 ช่องจราจร มีประมาณร้อยละ 48.80 และถนนขนาด 2 ช่องจราจรมีเพียงร้อยละ 10.97 เท่านั้น ทั้งนี้ไม่ได้รวมถนนซอยหรือถนนสายย่อยต่างๆ

เมื่อพิจารณาถึงความหนาแน่น เขตป้อมปราบฯ เป็นเขตที่มีความหนาแน่นของทั้งประชากรและของถนนสูงที่สุดในกรุงเทพมหานคร แต่อย่างไรก็ตามสัดส่วนของความยาวถนนต่อพื้นที่เขตมีเพียง 4.17 กิโลเมตร/ตารางกิโลเมตร ซึ่งถือว่ายังน้อยมาก สำหรับศูนย์กลางเมืองอย่างกรุงเทพมหานคร จากตารางดังกล่าวจะเห็นได้ว่าในพื้นที่เขตชั้นใน เขตชั้นกลาง และเขตชั้นนอก มีความหนาแน่นของถนนสายสำคัญแตกต่างกันมาก โดยจะหนาแน่นมากในบริเวณศูนย์กลางเมืองหรือเขตชั้นใน และค่อยๆ เบาบางลงเมื่อไกลออกไปสู่เขตชั้นนอก กล่าวคือ ในเขตชั้นในมีความหนาแน่นถนน 1.65 กิโลเมตร/ตารางกิโลเมตร แล้วลดลงเป็น 0.43 กิโลเมตร/ตารางกิโลเมตร ในเขตชั้นกลางและลดลงเหลือเพียง 0.16 กิโลเมตร/ตารางกิโลเมตรในเขตชั้นนอก แต่เนื่องจากความเบาบางของประชากรในพื้นที่เขตรอบนอก จึงทำให้ปัญหาการจราจรไม่เกิดขึ้น

เมื่อพิจารณาการใช้ถนนโดยเปรียบเทียบความยาวถนนต่อจำนวนประชากรในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานครแล้ว จะพบว่า ในเขตที่มีปัญหาการจราจรติดขัด จะมีตัวเลขการใช้ถนนต่ำมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชั้นในรวมถึงเขตชั้นกลางบางส่วนซึ่งมีค่าเฉลี่ยประมาณ 0.10 กิโลเมตร ต่อประชากร 1,000 คน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเขตชั้นนอก ซึ่งมีค่าถึง 0.24 กิโลเมตรต่อประชากร 1,000 คน นับว่าแตกต่างกันมาก

1.2 สะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา กรุงเทพมหานครมีแม่น้ำเจ้าพระยา

อันกว้างใหญ่คั่นกลางระหว่างฝั่งพระนคร และฝั่งธนบุรี ดังนั้นสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาจึงมีบทบาทสำคัญมากคือการคมนาคมขนส่งไปมาระหว่างทั้งสองฟากฝั่ง โดยเป็นตัวเชื่อมโยงระบบถนนเข้าด้วยกัน ซึ่งในปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยารวมทั้งสิ้น 7 แห่ง ได้แก่ สะพานพระพุทธยอดฟ้า สะพานพระรามหก สะพานกรุงธน สะพานกรุงเทพ สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และสะพานสมเด็จพระปกเกล้า ทั้งนี้เพื่อ

ตารางที่ 3.4 รายละเอียดของถนนสายสำคัญในเขตกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2526

เขต	ความยาวถนน										ความหนาแน่นของถนน (กม./กม.²)		การใช้ถนน (กม./1,000 คน)
	2 ช่อง		4 ช่อง		ร้อยละ		6 ช่อง		ร้อยละ		รวม	ร้อยละ	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ					
พญาไท	1.45	0.76	7.35	5.19	15.20	10.04	8.00	8.76	32.00	5.56	1.84	0.09	
ดุสิต	4.55	2.38	29.15	20.55	6.70	4.43	0.50	0.55	40.80	7.11	1.84	0.07	
ปทุมวัน	-	0.00	3.95	2.79	8.85	5.85	3.95	4.32	16.75	2.91	2.00	0.14	
นอมบรามา	1.35	0.71	6.25	4.41	-	0.00	0.45	0.49	8.05	1.40	4.17	0.08	
พระนคร	1.85	0.97	9.85	7.02	1.20	0.79	1.75	1.92	14.75	2.56	2.66	0.13	
บางรัก	1.50	0.78	4.25	3.00	2.35	1.55	3.45	3.78	11.55	2.01	2.09	0.13	
สัมพันธวงศ์	-	0.00	3.20	2.26	0.10	0.07	-	0.00	3.30	0.57	2.33	0.06	
พญาขวาง	6.35	3.32	-	0.00	5.95	3.93	7.40	8.10	19.70	3.42	0.87	0.08	
ธนบุรี	1.00	0.52	4.00	2.82	1.95	1.29	4.35	4.76	11.30	1.96	1.31	0.04	
คลองสาน	-	0.00	0.75	0.53	6.45	4.26	2.90	3.17	10.10	1.75	1.67	0.07	
บางกอกใหญ่	1.10	0.57	1.35	0.95	2.80	1.85	0.85	0.93	6.10	1.06	0.99	0.06	
รวมเขตชั้นใน	19.15	10.01	70.20	49.52	51.55	34.06	33.60	36.78	174.50	30.31	1.65	0.08	
ยานนาวา	4.90	2.56	19.85	14.00	-	0.00	2.25	2.46	27.00	4.69	0.73	0.07	
พระโขนง	35.70	18.66	17.35	12.25	23.65	15.63	8.40	9.20	85.10	14.78	0.59	0.14	
บางเขน	2.25	1.18	9.10	6.42	31.10	20.55	19.35	21.18	61.80	10.73	0.37	0.13	
บางกะปิ	18.15	9.49	-	0.00	29.00	19.16	-	0.00	47.15	8.19	0.32	0.14	
บางกอกน้อย	1.10	0.57	1.75	1.23	16.05	10.60	3.75	4.11	22.65	3.93	0.97	0.08	
ภาษีเจริญ	4.60	2.40	-	0.00	-	0.00	10.15	11.11	14.75	2.56	0.27	0.07	
ราชพฤกษ์	4.15	2.17	6.00	4.23	-	0.00	0.60	0.66	10.75	1.87	0.25	0.08	
รวมเขตชั้นกลาง	70.85	37.03	54.05	38.13	99.80	65.94	44.50	48.72	269.20	46.75	0.43	0.11	
หนองจอก	24.00	12.54	-	0.00	-	0.00	-	0.00	24.00	4.17	0.10	0.43	
มีนบุรี	27.00	14.11	-	0.00	-	0.00	-	0.00	27.00	4.68	0.15	0.41	
ลาดกระบัง	23.20	12.12	-	0.00	-	0.00	-	0.00	23.00	4.03	0.19	0.46	
บางขุนเทียน	21.30	11.13	10.35	7.31	-	0.00	0.60	0.66	32.25	5.60	0.18	0.13	
คลองตัน	5.85	3.06	7.15	5.04	-	0.00	7.65	8.37	20.65	3.59	2.26	0.25	
หนองแขม	-	0.00	-	0.00	-	0.00	5.00	5.47	5.00	0.87	0.10	0.10	
รวมเขตชั้นนอก	101.35	52.96	17.50	12.35	-	0.00	13.25	14.50	132.10	22.94	0.16	0.24	
กรุงเทพมหานคร	191.35	100.00	141.75	100.00	151.35	100.00	91.35	100.00	575.80	100.00	0.37	0.11	

รองรับความต้องการในการเดินทางของประชาชนที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 3.5

จากจำนวนปริมาณการจราจรที่ใช้สะพานเฉลี่ยต่อวันในปี พ.ศ. 2510-2527 ซึ่งสำรวจโดยสำนักผังเมือง⁽¹⁴⁾ แสดงไว้ในตารางที่ 3.6 และภาพที่ 3.3 และจากจำนวนปริมาณการจราจรสูงสุดในชั่วโมงเร่งด่วนในปี พ.ศ. 2527 แสดงไว้ในตารางที่ 3.7 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- สะพานพระพุทธยอดฟ้า เป็นสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งแรก ชนิดโครงเหล็ก มีความกว้าง 10 เมตร ยาว 234 เมตร เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2472 และสำเร็จเปิดใช้งานเมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2475 รวมค่าก่อสร้างทั้งสิ้น 4.0 ล้านบาท เนื่องจากเป็นสะพานที่เชื่อมต่อระหว่างศูนย์กลางชุมชนของฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี จึงเป็นตัวรองรับความต้องการในการเดินทางของประชาชนระหว่างสองฟากฝั่งได้เป็นอย่างดี จากการสำรวจปริมาณการจราจรที่ใช้สะพานนี้ในปี พ.ศ. 2510 มีจำนวนทั้งสิ้น 105,400 คัน/วัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2516 มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 143,108 คัน/วัน ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2518 ปริมาณการจราจรกลับลดลงเหลือ 106,194 คัน/วัน คิดเป็นอัตราการลดลงประมาณร้อยละ 25.78 ทั้งนี้เป็นเพราะว่ามีการเปิดใช้สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าในปี พ.ศ. 2516 จึงทำให้รถยนต์บางส่วนหันไปใช้สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 ปริมาณการจราจรกลับลดลงอีกเล็กน้อย เหลือจำนวน 98,188 คัน/วัน แต่มาเพิ่มขึ้นอีกในปี พ.ศ. 2524 เป็น 117,150 คัน/วัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 มีการเปิดใช้สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เป็นเหตุให้ปริมาณการจราจรบนสะพานพระพุทธยอดฟ้าลดลงอีกประมาณร้อยละ 1.04 เป็น 115,933 คัน/วัน แล้วมาเพิ่มขึ้นอีกในปี พ.ศ. 2527 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 140,294 คัน/วัน ซึ่งนับว่าเป็นปริมาณการจราจรที่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งอื่น และจากการสำรวจพบว่าปริมาณการจราจรในชั่วโมงเร่งด่วนที่มีค่าสูงสุด จะอยู่ในช่วงเวลา ตั้งแต่ 08.00 น. - 09.00 น. คิดเป็นจำนวนถึง 9,051 คัน หรือประมาณร้อยละ 6.45 ของปริมาณการจราจรทั้งวัน ในจำนวนนี้ เป็นการเดินทางข้ามจากฝั่งธนบุรีไปฝั่งพระนคร จำนวน 5,026 คัน หรือประมาณร้อยละ 55.53 และจากฝั่งพระนครไปยังฝั่งธนบุรี เป็นจำนวน 4,025 คัน หรือประมาณร้อยละ 44.47

- สะพานพระรามหก ตั้งอยู่ก่อนไปทางเหนือและอยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางธุรกิจของกรุงเทพมหานคร คืออยู่ห่างจากสะพานกรุงธนขึ้นไปประมาณ 4 กิโลเมตร ลักษณะของสะพานเป็นสะพานโครงเหล็ก มีความกว้าง 16 เมตร ยาว 441.46 เมตร เริ่มก่อสร้างเมื่อปี

ตารางที่ 3.5 สะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตกรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	รายชื่อสะพาน	กว้าง (เมตร)	ยาว (เมตร)	ค่าก่อสร้าง (บาท)	สร้าง พ.ศ.	เปิดให้ใช้เมื่อ
1	สะพานพระพุทธยอดฟ้า	10	234.00	4,000,000.00	2472	6 เมษายน 2475
2	สะพานพระรามหก	16	441.46	25,561,312.00	2493	12 ธันวาคม 2496
3	สะพานกรุงธน	12	366.20	24,837,500.00	2497	7 มีนาคม 2501
4	สะพานกรุงเทพ	12	350.80	31,912,500.00	2497	24 มิถุนายน 2502
5	สะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	21	260.00	117,631,024.98	2514	24 กันยายน 2516
6	สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช (สร้าง 2 สะพานคู่กัน)	11.25	1,246 (เหนือ) 1,294 (ใต้)	619,994,537.00	2522	เมษายน 2525
7	สะพานสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	9.75	810.00	802,000,000.00	2524	26 พฤศจิกายน 2526

ที่มา : - งานถนนและสะพาน กองก่อสร้าง กรมโยธาธิการ
 - การรถไฟแห่งประเทศไทย
 - สำนักงานเขตการทางกรุงเทพ กรมทางหลวง
 - งานโครงการสะพาน กองแผนแผน กรมโยธาธิการ

ตารางที่ 3.6 ปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวันบนสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ปี พ.ศ. 2510-2527

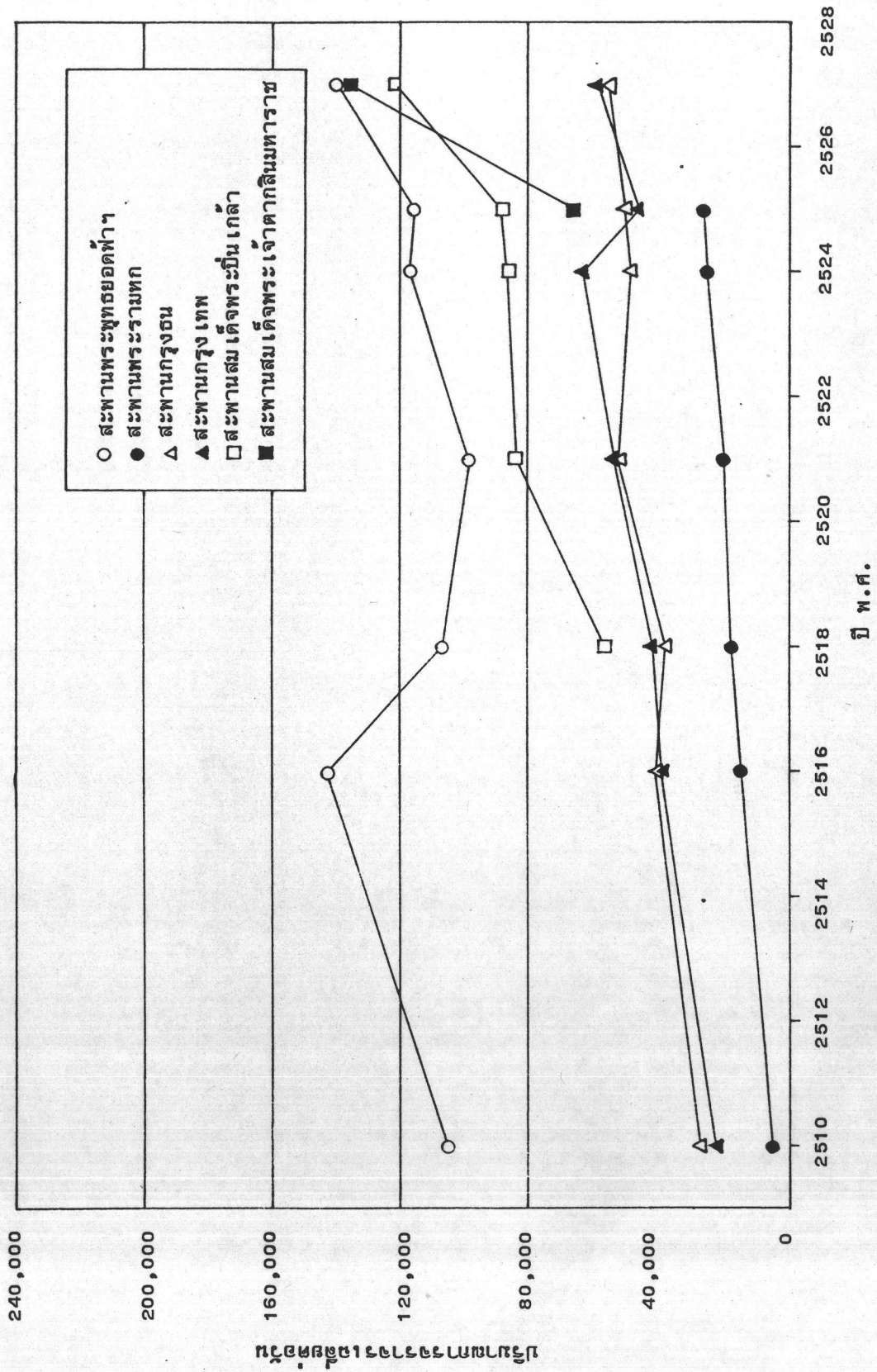
สะพาน	ปีที่เปิดใช้งาน	2510	2516	2518	2521	2524	2525	2527
สะพานพระพุทธยอดฟ้า	2475	105,400	143,108	106,194	98,188	117,150	115,933	140,294
สะพานพระรามหก	2496	5,380	14,566	17,831	20,494	25,520	26,282	-
สะพานกรุงธน	2501	27,060	40,875	37,344	52,404	48,490	49,947	55,384
สะพานกรุงเทพ	2502	22,200	39,626	41,799	53,180	63,850	46,217	59,349
สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า	2516	-	-	56,144	83,833	87,440	88,654	122,202
สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสิน	2525	-	-	-	-	-	65,048	137,095
มหาราช								
รวม		160,040	238,175	259,312	308,099	342,450	392,081	514,324

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3.7 ปริมาณการจราจรสูงสุดในชั่วโมงเร่งด่วนบนสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ปี พ.ศ. 2527

สะพาน	เฉลี่ยต่อวัน (คัน)	ช่วงเวลาสูงสุด (เช้า)	ปริมาณการจราจรสูงสุด (คัน/ชั่วโมง)	สัดส่วน (ร้อยละ)
สะพานพระพุทธยอดฟ้า	140,294	8.00-9.00	9,051	6.45
สะพานกรุงธน	55,384	8.00-9.00	3,826	6.91
สะพานกรุงเทพ	59,349	8.00-9.00	3,716	6.26
สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า	122,202	7.00-8.00	7,263	5.94
สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสิน	137,095	8.00-9.00	9,008	6.57
รวม	514,324		32,864	6.39

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 3.3 กราฟแสดงปริมาณการจากราจรเฉลี่ยต่อวันบนสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ปี พ.ศ. 2510 - 2527

พ.ศ. 2493 และสำเร็จเปิดใช้งานเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2496 รวมค่าก่อสร้างทั้งสิ้น 25.56 ล้านบาท จากสถิติปริมาณการจราจรที่ใช้สะพาน พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นตลอดทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา จนถึงปี พ.ศ. 2525 มีจำนวนทั้งสิ้น 26,282 คัน/วัน คิดเป็นอัตราการเพิ่มเฉลี่ยประมาณร้อยละ 11.16 ต่อปี ปริมาณยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นนี้เป็นผลเนื่องมาจากการพัฒนาพื้นที่บริเวณสองฟากฝั่งของสะพานนั่นเอง และจากการสำรวจปริมาณการจราจรในช่วงเวลา 07.00 น. - 08.00 น. คิดเป็นจำนวน 2,390 คัน/ชั่วโมง ในจำนวนนี้เป็นการเดินทางจากฝั่งธนบุรีไปฝั่งพระนคร 1,081 คัน/ชั่วโมง หรือประมาณร้อยละ 45.23 และจากฝั่งพระนครไปฝั่งธนบุรี จำนวน 1,309 คัน/ชั่วโมง หรือประมาณร้อยละ 54.77

- สะพานกรุงธน เป็นสะพานโครงเหล็กมีความกว้าง 12 เมตร ยาว 366.20 เมตร เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2497 และสำเร็จเปิดใช้งานเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2501 รวมค่าก่อสร้างทั้งสิ้นประมาณ 24.84 ล้านบาท จากการสำรวจปริมาณการจราจรที่ใช้สะพานเมื่อปี พ.ศ. 2510 มีจำนวนทั้งสิ้น 27,060 คัน/วัน ครั้นถึงปี พ.ศ. 2516 มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 40,875 คัน/วัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2518 ปริมาณการจราจรกลับลดลงประมาณร้อยละ 8.64 เหลือ 37,344 คัน/วัน ทั้งนี้เนื่องจากในปี พ.ศ. 2516 มีการเปิดใช้สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ทำให้ยานพาหนะบางส่วนหันมาใช้สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า เพราะเห็นว่าสามารถเดินทางมายังศูนย์กลางของกรุงเทพมหานครได้ในระยะทางที่สั้นกว่า ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 ปริมาณการจราจรได้เพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 52,404 คัน/วัน แล้วมาลดลงอีกในปี พ.ศ. 2524 เหลือ 48,490 คัน/วัน หลังจากนั้นมาจำนวนยานพาหนะก็เพิ่มขึ้นตลอดทุกปี เฉลี่ยประมาณร้อยละ 4.22 ต่อปี จนถึงปี พ.ศ. 2527 มีจำนวนทั้งสิ้นเป็น 55,384 คัน/วัน โดยในช่วงเวลา 08.00 น. - 09.00 น. เป็นเวลาที่มีปริมาณการจราจรสูงสุด คือมีจำนวน 3,826 คัน คิดเป็นร้อยละ 6.91 ของปริมาณการจราจรทั้งวัน ในจำนวนนี้เป็นยานพาหนะที่เดินทางจากฝั่งธนบุรีไปยังฝั่งพระนคร 2,373 คัน หรือประมาณร้อยละ 62.02 และจากฝั่งพระนครไปฝั่งธนบุรี จำนวน 1,453 คัน หรือประมาณร้อยละ 37.98

- สะพานกรุงเทพ เป็นสะพานโครงเหล็กมีความกว้าง 12 เมตร ยาว 350.80 เมตร เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2497 และสำเร็จเปิดใช้งานเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2502 รวมค่าก่อสร้างทั้งสิ้น 31.91 ล้านบาท สะพานนี้นับเป็นสะพานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในการช่วยรองรับปริมาณการจราจรในส่วนตะวันออก และทางใต้ กล่าวคือยานพาหนะจากทางหลวงสายธนบุรี-ปากท่อ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เชื่อมต่อกับกรุงเทพมหานคร และเขต

อุตสาหกรรมบริเวณอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จากสถิติปริมาณการจราจรที่ใช้สะพานนี้พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510-2524 มีปริมาณการจราจรเพิ่มขึ้นจากจำนวน 22,200 คัน/วัน เป็น 63,850 คัน/วัน คิดเป็นอัตราการเพิ่มประมาณร้อยละ 7.90 ต่อปี แต่ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 มีการเปิดใช้สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จึงทำให้ปริมาณการจราจรลดลงประมาณร้อยละ 27.62 เหลือเป็น 46,217 คัน/วัน แล้วมาเพิ่มจำนวนในปี พ.ศ. 2527 เป็น 59,349 คัน/วัน โดยในช่วงเวลา 08.00 น. - 09.00 น. มีปริมาณการจราจรสูงสุด คิดเป็นจำนวน 3,716 คัน หรือประมาณร้อยละ 6.26 ของปริมาณการจราจรทั้งวัน ในจำนวนนี้เป็นยวดยานที่ข้ามจากฝั่งธนบุรีไปฝั่งพระนครจำนวน 1,943 คัน หรือประมาณร้อยละ 52.29 และจากฝั่งพระนครไปฝั่งธนบุรีจำนวน 1,773 คัน หรือประมาณร้อยละ 47.71

- สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าเป็นสะพานคอนกรีตอัดแรง มีความกว้าง 21 เมตร ยาว 280 เมตร เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2514 และสำเร็จเปิดใช้งานเมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2516 รวมค่าก่อสร้างทั้งสิ้นประมาณ 117,63 ล้านบาท โดยที่สะพานแห่งนี้ เชื่อมต่อระหว่างศูนย์กลางเมืองของฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี ซึ่งมีการพัฒนาพื้นที่และถนนให้รองรับการขยายตัวของเมือง จึงทำให้ปริมาณการจราจรบนสะพานแห่งนี้มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จากจำนวนเพียง 56,144 คัน/วัน ในปี พ.ศ. 2518 เป็น 122,202 คัน/วัน ในปี พ.ศ. 2527 ซึ่งคิดเป็นอัตราการเพิ่มประมาณร้อยละ 9.55 ต่อปี เมื่อพิจารณาถึงปริมาณการจราจรในช่วงเช้า พบว่าในช่วงเวลา 07.00 น. - 08.00 น. มีปริมาณการจราจรสูงสุดคิดเป็นจำนวน 7,263 คัน หรือประมาณร้อยละ 5.94 ของปริมาณการจราจรทั้งวัน ในจำนวนนี้เป็นยวดยานที่เดินทางจากฝั่งธนบุรีไปฝั่งพระนคร จำนวน 5,285 คัน หรือประมาณร้อยละ 72.77 และจากฝั่งพระนครไปฝั่งธนบุรีจำนวน 1,978 คัน หรือประมาณร้อยละ 27.23 เท่านั้น

- สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เป็นสะพานคอนกรีตอัดแรง ซึ่งเป็นสะพานคู่ทางกันประมาณ 15 เมตร ตัวสะพานมีความกว้าง 11.25 เมตร สะพานด้านเหนือมีความยาว 1,246 เมตร และสะพานด้านใต้มีความยาว 1,294 เมตร เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2522 และสำเร็จเปิดใช้งานเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2525 รวมค่าก่อสร้างทั้งสิ้นประมาณ 620 ล้านบาท เนื่องจากเป็นสะพานที่เชื่อมต่อระหว่างศูนย์กลางธุรกิจที่สำคัญของฝั่งพระนครกับฝั่งธนบุรี จึงทำให้มีปริมาณการจราจรจำนวนมาก กล่าวคือในปี พ.ศ. 2525 มีปริมาณการจราจรทั้งสิ้น 65,048 คัน/วัน ครั้นถึงปี พ.ศ. 2527 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นถึง 2 เท่าตัว เป็น 137,095 คัน/วัน คิดเป็นอัตราการเพิ่มประมาณร้อยละ 55.38 ต่อปี

ซึ่งมีค่าสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเพิ่มของปริมาณการจราจรบนสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งอื่น และจากการสำรวจพบว่าในช่วงเวลาตั้งแต่ 08.00 น. - 09.00 น. มีปริมาณการจราจรสูงสุด คิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 9,008 คัน หรือประมาณร้อยละ 6.57 ของปริมาณการจราจรทั้งวัน ในจำนวนนี้เป็นรถยนต์ที่เดินทางจากฝั่งธนบุรีไปยังฝั่งพระนครจำนวน 5,311 คัน หรือประมาณร้อยละ 58.96 และจากฝั่งพระนครไปฝั่งธนบุรีจำนวน 3,697 คัน หรือประมาณร้อยละ 41.04

- สะพานสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นสะพานคอนกรีตอัดแรง สร้างขึ้นบริเวณใกล้เคียงกับสะพานพระพุทธยอดฟ้า โดยมีความกว้างของสะพาน 9.75 เมตร มีความยาว 810 เมตร และ 846 เมตร เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2524 และสำเร็จเปิดใช้งานเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526 รวมค่าก่อสร้างทั้งสิ้นประมาณ 802 ล้านบาท

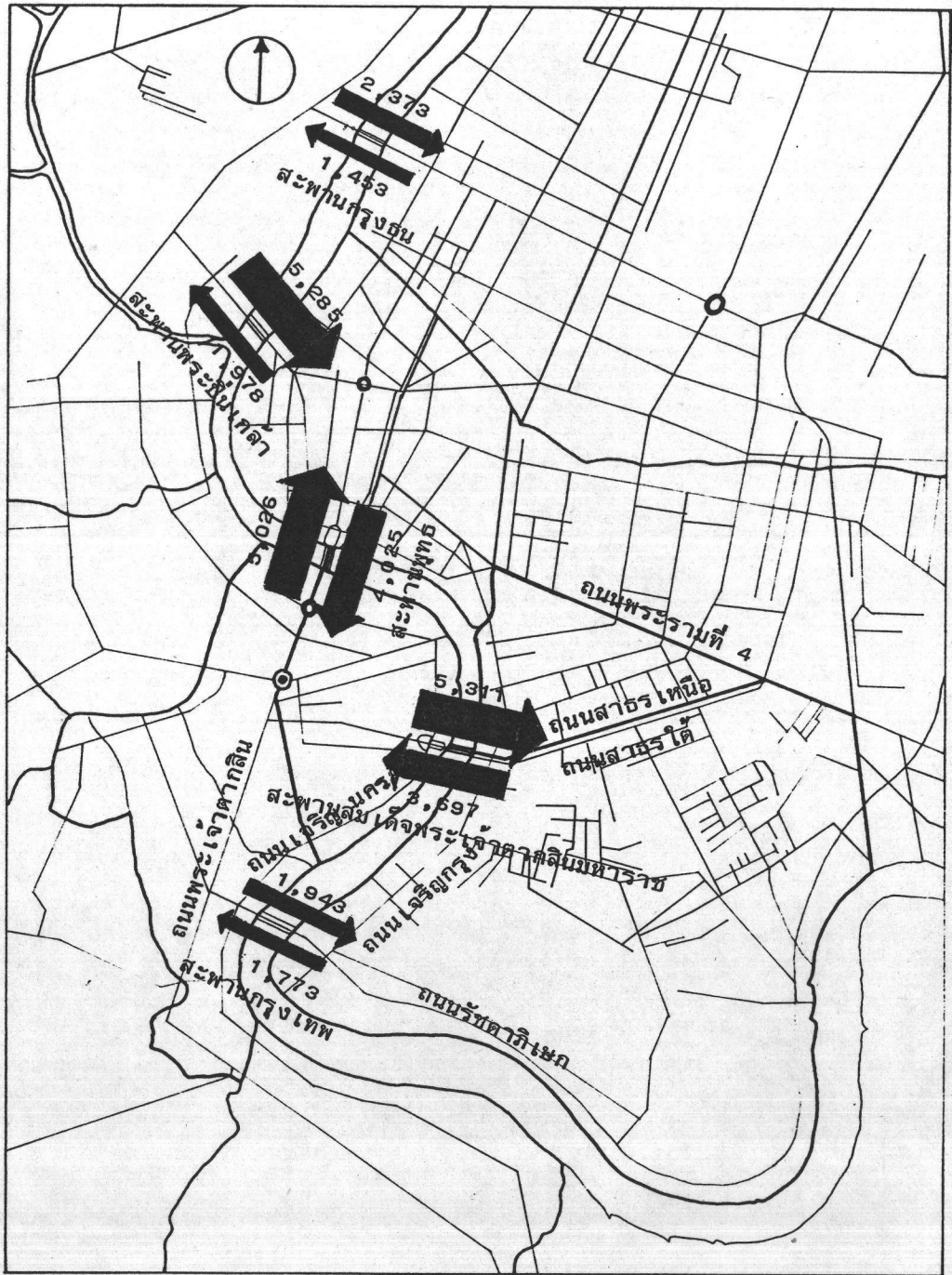
จากจำนวนปริมาณการจราจรที่ใช้สะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาทั้ง 5 สะพาน ซึ่งได้แก่ สะพานพระพุทธยอดฟ้า สะพานกรุงธน สะพานกรุงเทพ สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า และสะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ในปี พ.ศ. 2527 พบว่ามีปริมาณการจราจรมากถึง 514,324 คัน/วัน ดังแสดงในภาพที่ 3.4 ทั้งนี้ประกอบด้วยปริมาณการจราจรบนสะพานพระพุทธยอดฟ้ามากที่สุดจำนวน 140,294 คัน/วัน สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 137,095 คัน/วัน สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า 122,202 คัน/วัน สะพานกรุงเทพ 59,349 คัน/วัน และสะพานกรุงธน 55,384 คัน/วัน

เมื่อพิจารณาถึงปริมาณการจราจรสูงสุดที่ใช้สะพานพบว่า ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงเวลา 8.00 - 9.00 น. โดยมีปริมาณการจราจรสูงถึง 32,864 คัน/ชั่วโมง ซึ่งในจำนวนนี้เป็นการเดินทางจากฝั่งธนบุรีไปฝั่งพระนครจำนวน 19,938 คัน/ชั่วโมง หรือคิดเป็นร้อยละ 60.67 ดังแสดงในภาพที่ 3.5 หากพิจารณาเฉพาะสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาที่อยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ สะพานพระพุทธยอดฟ้า สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า และสะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชแล้ว จะพบว่ามีจำนวนมากถึง 25,322 คัน/ชั่วโมง โดยเป็นการเดินทางจากฝั่งธนบุรีไปฝั่งพระนครจำนวน 15,622 คัน/ชั่วโมง หรือประมาณร้อยละ 61.69 แสดงให้เห็นว่ามีประชาชนเดินทางไปทำงานหรือศึกษาในฝั่งพระนครมาก ทั้งนี้เนื่องจากแหล่งงานและสถานศึกษาคั้งอยู่ในฝั่งพระนคร เป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ย่านอยู่อาศัยมีอยู่ทางฝั่งธนบุรีมาก

นอกจากนี้ จากข้อมูลที่สำรวจโดยสำนักผังเมือง⁽¹⁴⁾ ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 3.8 พบว่าพาหนะส่วนใหญ่ที่ใช้สะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยานี้เป็นรถยนต์ส่วนบุคคลคือ เฉลี่ยประมาณ

ภาพที่ 3.5 ปริมาณการจราจรในชั่วโมงสูงสุดบนสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา

ร้อยละ 57.19 รองลงมาได้แก่รถจักรยานยนต์ รถยนต์โดยสาร และรถยนต์บรรทุก คิดเป็น ร้อยละ 27.97, 8.42 และ 6.42 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.8 องค์ประกอบของการจราจรบนสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
ปี พ.ศ. 2527

(หน่วย: ร้อยละ)

สะพาน	รถยนต์ส่วนบุคคล	รถจักรยานยนต์	รถยนต์โดยสาร	รถยนต์บรรทุก
สะพานพระพุทธยอดฟ้า	44.57	47.23	5.18	3.02
สะพานพระรามหก	69.29	17.72	6.57	6.42
สะพานกรุงธน	67.32	17.80	10.25	4.63
สะพานกรุงเทพ	55.44	22.62	10.86	11.08
สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า	61.40	24.84	7.85	5.91
สะพานสมเด็จพระเจ้า - ตากสินมหาราช *	45.13	37.61	9.81	7.45
เฉลี่ย	57.19	27.97	8.42	6.42

ที่มา : สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

* ผลจากการสำรวจเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2527

1.3 ทางด่วน ปัจจุบันการทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการโครงการทางด่วนเฉลิมมหานคร⁽¹⁵⁾ ซึ่งประกอบไปด้วย เส้นทางด่วน 3 สายคือ สายดินแดง-ท่าเรือ สายบางนา-ท่าเรือ และสายดาวคะนอง-ท่าเรือ ซึ่งเชื่อมต่อการคมนาคมจากภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่บริเวณถนนวิภาวดีรังสิต ภาคตะวันออกที่บริเวณถนนบางนา-ตราด และภาคใต้ที่บริเวณถนนธนบุรี-ปากท่อ ดังแสดงในภาพที่ 3.2 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ทางด่วนสายดินแดง-ท่าเรือ มีความยาว 8.9 กิโลเมตร โดยเริ่มต้นจากดินแดงถึงท่าเรือคลองเตย ประกอบด้วยทางเข้า-ออก 6 แห่งคือ บริเวณดินแดง ถนนเพชรบุรี ถนนสุขุมวิท ถนนพระรามที่ 4 ถนนเกษมราษฎร์ และถนนเลียบแม่น้ำเจ้าพระยา ใช้งบก่อสร้างทั้งสิ้นประมาณ 1,549 ล้านบาท โดยใช้งบประมาณร้อยละ 50 เงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่นร้อยละ 40 และจากแหล่งเงินกู้อื่นๆ ประมาณร้อยละ 10 ทางด่วนสายนี้ได้เริ่มเปิดทดลองใช้ตั้งแต่

วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2524 และได้ทำพิธีเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2525

-ทางด่วนสายบางนา-ท่าเรือ มีความยาวทั้งสิ้น 7.9 กิโลเมตร โดยเริ่มต้นจากบางนาถึงท่าเรือคลองเตย มีทางเข้า-ออก 4 แห่ง ได้แก่ บริเวณบางนา สุขุมวิท ซอย 62 ถนนอาจณรงค์ และถนนเกษมราษฎร์ ใช้ค่าก่อสร้างทั้งสิ้นประมาณ 1,282 ล้านบาท โดยเป็นเงินยืมจากรัฐบาลร้อยละ 30 เงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่นร้อยละ 50 และจากแหล่งเงินกู้อื่นๆ อีกประมาณร้อยละ 20 ทางด่วนสายนี้เริ่มเปิดบริการตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2526

-ทางด่วนสายดาวคะนอง-ท่าเรือ มีความยาว 10.3 กิโลเมตร โดยเริ่มต้นจากถนนธนบุรี-ปากท่อ บริเวณดาวคะนองถึงท่าเรือคลองเตย มีทางเข้า-ออก 4 แห่งคือ บริเวณดาวคะนอง ถนนสุขสวัสดิ์ ถนนเลียบแม่น้ำเจ้าพระยา และถนนสาธุประดิษฐ์ ทางด่วนสายนี้แบ่งงานก่อสร้างออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นสะพานแขวน (Cable Stayed Bridge) ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาและเชิงลาดของสะพานทั้งสองฝั่ง รวมระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร และส่วนที่ 2 เป็นทางยกระดับเชื่อมต่อกับสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา มีระยะทางประมาณ 7.3 กิโลเมตร คาดว่าทางด่วนสายนี้จะก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2530

2. ระบบราง

การคมนาคมขนส่งโดยระบบรางที่สำคัญในกรุงเทพมหานครได้แก่ การเดินทางโดยรถไฟ โดยมีการรถไฟแห่งประเทศไทย มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งการเดินทางนี้ส่วนใหญ่ประชาชนนิยมที่จะเดินทางระหว่างเมืองมากกว่าภายในเขตเมือง ในปัจจุบันการรถไฟแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการเดินรถวันละประมาณ 350 ขบวนทั่วประเทศ (เป็นรถโดยสารประมาณ 180 ขบวน) โดยแบ่งเป็นสายเหนือประมาณ 90 ขบวน สายตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 100 ขบวน สายตะวันออกประมาณ 60 ขบวน และสายใต้ประมาณ 100 ขบวน ซึ่งรูปแบบของการรถไฟอยู่ในลักษณะที่มีศูนย์รวมของเส้นทางอยู่ที่กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานีรถไฟในกรุงเทพมหานครมีลักษณะเป็นสถานีแบบปลายทางตัน

ในเขตกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันมีเส้นทางรถไฟยาวรวมทั้งสิ้นประมาณ 100 กิโลเมตร ทั้งนี้ไม่รวมทางรถไฟสายแม่น้ำ ซึ่งใช้เฉพาะการขนส่งสินค้าเพียงอย่างเดียวและไม่รวมสายแม่กลอง ซึ่งมีเส้นทางแยกต่างหาก โดยมีสถานีที่เปิดทำการทั้งหมด 18 สถานี และยังมีจุดรับ-ส่งผู้โดยสารชั่วคราวสำหรับรถชานเมืองอีก 9 แห่ง โดยมีทิศทางสำคัญ 3 ทิศทางคือ ทิศเหนือ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก โดยมีระยะห่างเฉลี่ยระหว่างสถานีประมาณ 3.9 กิโลเมตร ดังแสดงในภาพที่ 3.2 และสถานีส่วนใหญ่ในปัจจุบันสามารถเชื่อมต่อกับระบบถนนในกรุงเทพมหานครได้เป็นอย่างดี

การคมนาคมทางน้ำ

ในอดีตที่ผ่านมา แม่น้ำลำคลองนับเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญที่สุดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแนวแกนหลัก และมีคลองต่างๆ แยกออกไปทั้งสองฝั่ง นอกจากนั้นทางใต้ของกรุงเทพมหานครตามแนวของแม่น้ำเจ้าพระยา ยังมีอ่าวไทยซึ่งเป็นทะเลที่สามารถติดต่อกับส่วนต่างๆ ของโลกได้โดยสะดวก จึงทำให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

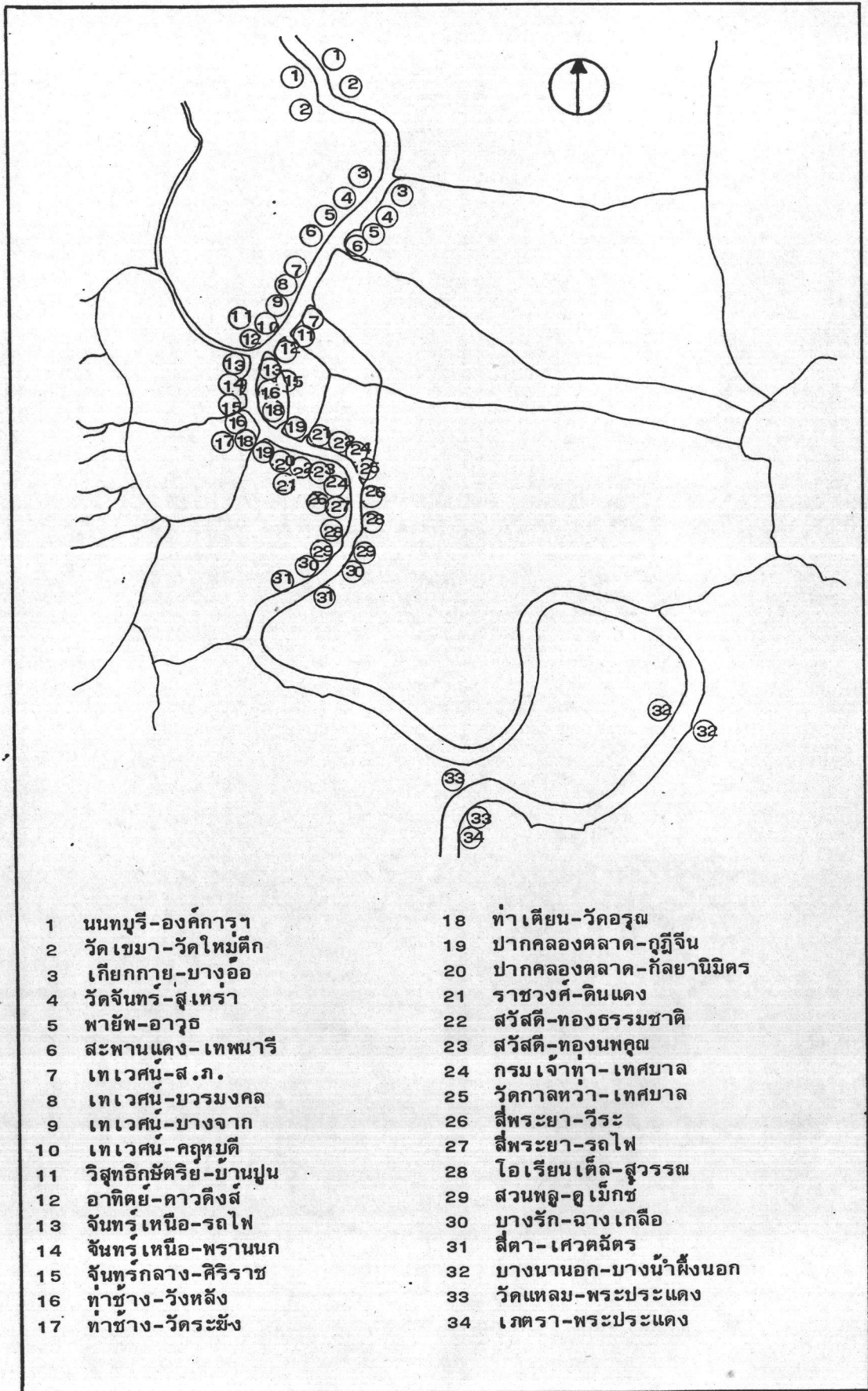
ในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าการคมนาคมในกรุงเทพมหานครจะนิยมใช้การคมนาคมทางบกเป็นสำคัญ แต่ว่าการคมนาคมทางน้ำ ก็ยังคงมีบทบาทต่อการเดินทางของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามลำน้ำเจ้าพระยา และในพื้นที่ส่วนลึกของฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี ที่การคมนาคมทางบกยังไม่ทั่วถึง ซึ่งในปัจจุบันนี้ กรุงเทพมหานครมีคลองจำนวนทั้งสิ้น 452 คลอง อันอยู่ในความดูแลของสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร โดยมีอยู่ทางฝั่งพระนครจำนวน 254 คลอง และฝั่งธนบุรี 198 คลอง และกระจายตัวอยู่ในเขตต่างๆ เขตที่มีคลองมากที่สุดคือ เขตพระโขนง มีจำนวน 57 คลอง รองลงมาได้แก่ เขตบางกอกน้อย 51 คลอง และเขตบางกะปิ 46 คลอง⁽¹⁶⁾

การคมนาคมทางน้ำในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. เรือโดยสารข้ามฟากแม่น้ำเจ้าพระยา

เรือโดยสารข้ามฟากแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นกิจการของทางราชการและเอกชน เพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่เดินทางไปมาระหว่างฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี และบริเวณที่ต่อเนื่องคือ จังหวัดนนทบุรี และสมุทรปราการ มีลักษณะการให้บริการเป็นระยะทางสั้นๆ เฉพาะผู้ที่ต้องการข้ามฟากแม่น้ำเจ้าพระยา นับเป็นการคมนาคมทางน้ำที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครให้ความนิยมมากที่สุด เมื่อเทียบกับการบริการคมนาคมทางน้ำประเภทอื่น

ท่าเรือโดยสารข้ามฟากนี้ จะกระจายอยู่สองริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา นับตั้งแต่จังหวัดนนทบุรี กรุงเทพมหานคร จนถึงจังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น 37 ท่า โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 32 ท่า กระจายอยู่ทั่วไปตลอดลำน้ำเจ้าพระยา ครอบคลุมพื้นที่ 10 เขตของกรุงเทพมหานครคือ เขตดุสิต เขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ เขตบางรัก เขตยานนาวา เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตธนบุรี เขตคลองสาน และเขตราษฎร์บูรณะ ดังแสดงที่ผังของท่าเรือโดยสารข้ามฟากในภาพที่ 3.6

ภาพที่ 3.6 แผนที่แสดงที่ตั้งของท่าเรือโดยสารข้ามฟาก

จากสถิติข้อมูลคนโดยสารที่ใช้บริการเรือข้ามฟากซึ่งสำรวจโดยกรมเจ้าท่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511-2526 แสดงไว้ในตารางที่ 3.9-3.12 ซึ่งในการศึกษานี้จะแยกพิจารณา ออกเป็น 4 กรณี คือ

-จำนวนคนโดยสารในวันธรรมดา

-จำนวนคนโดยสารในวันหยุดราชการ

-จำนวนคนโดยสารในช่วงเช้า ตั้งแต่เวลา 06.00 - 09.00 น.

-จำนวนคนโดยสารในช่วงเย็น ตั้งแต่เวลา 16.00 - 19.00 น.

จะพบว่าในปี พ.ศ.2526 มีผู้ใช้บริการเรือโดยสารข้ามฟากในวันธรรมดาเป็น จำนวนทั้งสิ้น 264,868 คน/วัน ท่าที่มีจำนวนผู้ใช้บริการข้ามฟากมากที่สุด คือท่าเกตรา-พระ-ประแดง มีจำนวน 48,293 คน/วัน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.23 รองลงมาได้แก่ ท่าราชวงศ์-ดินแดง ท่านนทบุรี-องค์การฯ และท่าท่าช้าง-วังหลัง มีจำนวนร้อยละ 10.02, 9.36 และ 7.09 ตามลำดับ ท่าที่มีจำนวนคนโดยสารน้อยที่สุดคือ ท่าสะพานแดง-เทพนารี มีจำนวน 159 คน/วัน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.06 เท่านั้น

ในวันหยุดราชการ พบว่ามีจำนวนคนโดยสารเรือข้ามฟาก 207,943 คน/วัน โดยท่าที่มีจำนวนคนโดยสารมากที่สุดคือ ท่าเกตรา-พระประแดง มีจำนวน 48,037 คน/วัน คิดเป็นร้อยละ 23.10 รองลงมาได้แก่ ท่าราชวงศ์-ดินแดง ท่านนทบุรี-องค์การฯ และท่าสี่พระยา-รถไฟ มีจำนวนคนโดยสารคิดเป็นร้อยละ 9.87, 9.53 และ 6.09 ตามลำดับ ท่าที่มีจำนวนคนโดยสารน้อยที่สุดคือ ท่าสะพานแดง-เทพนารี มีจำนวน 152 คน/วัน หรือเพียงร้อยละ 0.07 เท่านั้น

สำหรับบริการโดยสารเรือข้ามฟากในช่วงเช้าตั้งแต่เวลา 06.00 น.-09.00 น. พบว่ามีจำนวนคนโดยสารรวมทั้งสิ้น 66,562 คน ซึ่งเพิ่มจากในปี พ.ศ. 2511 ที่มีจำนวน 32,873 คน ถึง 2 เท่าตัว ท่าเรือที่มีจำนวนคนโดยสารมากที่สุดคือ ท่าเกตรา-พระประแดง มีจำนวน 12,703 คน คิดเป็นร้อยละ 19.08 รองลงมาได้แก่ ท่านนทบุรี-องค์การฯ ท่าราชวงศ์-ดินแดง และท่าสี่พระยา-รถไฟ ซึ่งมีจำนวนคนโดยสารคิดเป็นร้อยละ 9.21, 8.76 และ 6.56 ตามลำดับ

ส่วนจำนวนคนโดยสารในช่วงเย็นตั้งแต่เวลา 16.00 น.-19.00 น. ในปี พ.ศ. 2526 มีจำนวนทั้งสิ้น 57,213 คน ซึ่งน้อยกว่าในช่วงเช้า โดยท่าเกตรา-พระประแดง มีจำนวนผู้ใช้บริการมากที่สุดเป็นจำนวน 10,674 คน หรือร้อยละ 18.66 รองลงมาได้แก่

ตารางที่ 3.9 จำนวนคนโดยสารเรือข้ามฟากในวันธรรมดา

(หน่วย:คน/วัน)

ท่าเรือ	2517	2520	2521	2523	2524	2525	2526
นนทบุรี-องค์การฯ	13,384	17,137	18,100	20,503	19,563	19,930	24,803
วัดเขมา-วัดใหม่ตึก	1,044	1,431	1,378	1,858	1,145	937	960
เกียกกาย-บางอ้อ	1,057	1,045	810	580	538	508	631
วัดจันทร์-สุเทวรา	798	852	692	538	406	443	412
พายัพ-อาวุธ	2,660	1,492	1,337	1,022	901	791	725
สะพานแดง-เทพนารี	210	-	-	-	215	195	159
เทเวศน์-ส.ภ.	2,323	1,458	1,094	1,244	1,289	1,630	1,305
เทเวศน์-บวรมงคล	2,184	2,385	2,108	1,932	1,605	1,474	1,393
เทเวศน์-บางจาก	1,102	805	608	546	479	456	386
เทเวศน์-คฤหบดี	3,590	4,377	4,093	4,062	3,642	4,291	4,020
วิสุทธิกษัตริย์-บ้านปูน	1,293	1,446	1,401	1,852	-	1,055	1,262
อาทิตย์-ดาวดึงส์	5,034	4,241	3,622	3,755	3,166	3,383	3,074
จันทร์เหนือ-รถไฟ	6,641	7,580	7,299	6,877	9,339	8,445	8,235
จันทร์เหนือ-พราณนก	13,484	13,750	13,531	13,197	13,030	16,032	16,138
จันทร์กลาง-ศิริราช	7,671	5,177	4,590	4,612	-	4,611	5,017
ท่าช้าง-วังหลัง	14,349	18,272	18,561	15,437	13,792	16,780	18,786
ท่าช้าง-วัดระฆัง	4,281	4,465	3,207	4,253	2,559	4,450	4,663
ท่าเตียน-วัดอรุณ	6,393	7,125	7,877	6,568	6,079	6,144	8,122
ปากคลองตลาด-ภูมิเงิน	3,142	2,822	2,502	2,663	2,739	3,621	4,016
ปากคลองตลาด-กัลยาณมิตร	4,822	4,252	4,557	3,781	3,558	5,699	4,399
ราชวงศ์-ดินแดง	16,000	27,216	23,916	24,404	-	24,321	26,547
สวัสดิ์-ทองธรรมชาติ	4,242	5,781	5,443	6,631	6,276	6,838	7,791
สวัสดิ์-ทองนพคุณ	654	864	624	810	824	769	967
กรมเจ้าท่า-เทศบาล	799	1,203	1,288	1,050	1,245	1,106	1,049
วัดกัลยาณมิตร-เทศบาล	689	886	607	1,090	1,303	1,433	1,805
การสื่อสารฯ-คลองสาน	-	-	-	620	636	-	6,640
สีพระยา-วีระ	4,328	9,460	6,089	8,712	8,148	12,176	8,298
สีพระยา-รถไฟ	11,057	12,964	12,893	12,636	13,552	19,231	15,388
โอเรียนเต็ล-สุวรรณ	336	-	-	2,553	-	2,987	3,452
สวนพลู-อุเม็ท	3,283	6,901	6,297	15,239	14,883	15,969	13,653
บางรัก-ฉางเกลือ	241	-	-	6,180	-	2,945	1,811
สีดา-เสาศิลา	3,960	5,133	3,704	3,480	-	3,664	3,619
คลองเตยนอก-คลองเตยทั่วไป	1,817	1,111	1,163	1,235	-	1,431	2,120
บางนาออก-บางน้ำผึ้งนอก	1,514	2,208	1,726	2,013	2,023	2,340	2,138
วัดแหลม-พระประแดง	28,301	3,060	3,587	1,822	1,158	678	-
เกตุรา-พระประแดง	-	28,546	30,174	35,223	37,905	42,610	48,293
สมุทรปราการ-สมุทรเจดีย์	-	-	-	11,474	11,903	12,320	12,791
รวมทั้งหมด	172,683	205,445	194,878	230,462	183,901	251,693	264,868

ที่มา : กรมเจ้าท่า

ตารางที่ 3.10 จำนวนคนโดยสารเรือข้ามฟากในวันหยุดราชการ

(หน่วยคน/วัน)

ท่าเรือ	2517	2520	2521	2523	2524	2525	2526
นนทบุรี-องค์การฯ	12,130	16,384	18,990	18,769	20,709	17,699	19,818
วัดเขมา-วัดใหม่ตึก	794	1,282	1,220	1,848	1,159	848	640
เกียกกาย-บางซื่อ	697	693	756	360	224	332	398
วัดจันทน์-สุเทวรา	744	747	709	458	352	352	350
พายัพ-อาวุธ	1,952	1,245	1,271	888	786	629	582
สะพานแดง-เทพนารี	163	-	-	-	148	145	152
เทเวศน์-ส.ภ.	1,752	1,264	1,067	1,060	1,376	1,132	1,056
เทเวศน์-บวรมงคล	1,960	2,150	1,752	1,731	1,847	1,134	1,138
เทเวศน์-บางจาก	952	723	591	498	440	404	366
เทเวศน์-คฤหบดี	2,992	4,129	4,239	3,845	3,933	3,860	3,246
วิสุทธิกษัตริย์-บ้านปูน	1,124	1,378	1,400	1,802	-	768	918
อาทิตย์-ดาวดึงส์	4,912	3,792	3,800	3,404	2,778	2,720	2,431
จันทร์เหนือ-รถไฟ	9,760	8,469	9,642	7,842	10,586	8,286	7,630
จันทร์เหนือ-พรานนก	18,131	17,926	18,176	16,896	13,178	11,855	10,962
จันทร์กลาง-ศิริราช	4,358	3,165	2,746	2,376	-	1,659	1,604
ท่าช้าง-วังหลัง	11,118	14,401	14,538	9,100	10,625	11,430	12,478
ท่าช้าง-วัดระฆัง	4,158	3,702	3,414	2,395	2,668	3,220	3,098
ท่าเตียน-วัดอรุณ	4,667	6,068	6,142	4,142	4,826	4,582	5,936
ปากคลองตลาด-ดุสิต	2,085	3,321	2,077	2,320	2,193	3,264	2,590
ปากคลองตลาด-กัลยาณมิตร	4,480	3,755	4,120	3,264	3,387	3,932	3,856
ราชวงศ์-ดินแดง	13,702	20,560	20,711	21,006	-	21,097	20,530
สวัสดิ์-ทองธรรมชาติ	3,638	4,302	4,957	4,870	4,672	4,868	4,689
สวัสดิ์-ทองนพคุณ	632	688	580	623	727	598	738
กรมเจ้าท่า-เทศบาล	373	1,172	1,432	-	-	-	-
วัดกัลยา-เทศบาล	474	909	963	940	1,114	1,098	936
การสื่อสารฯ-คลองสาน	-	-	-	-	-	-	2,639
สีพระยา-วิระ	2,171	5,291	4,651	5,360	6,635	7,672	5,436
สีพระยา-รถไฟ	7,820	10,500	10,968	9,447	11,652	13,892	12,657
โอเรียนเต็ล-สุวรรณ	248	-	-	1,118	-	1,960	2,840
สวนหลุม-คูเม็ท	2,814	4,795	4,940	10,190	11,351	11,266	9,562
บางรัก-ฉางเกลือ	256	-	-	5,085	-	2,265	1,492
สีดา-เสวศมิตร	3,456	3,715	3,448	2,694	-	2,890	3,223
คลองเตยนอก-คลองเตยทั่วไป	1,868	947	1,172	1,110	-	1,319	1,347
บางนาออก-บางน้ำผึ้งนอก	1,658	1,804	1,958	1,667	1,796	1,659	1,932
วัดแหลม-พระประแดง	28,712	3,224	2,976	1,758	1,125	998	-
เกตุรดา-พระประแดง	-	26,365	29,793	35,233	39,812	41,830	48,037
สมุทรปราการ-สมุทรเจดีย์	-	-	-	12,248	11,456	12,099	12,636
รวมทั้งหมด	156,751	178,866	185,199	196,367	171,555	203,782	207,943

ที่มา : กรมเจ้าท่า

ตารางที่ 3.11 จำนวนคนโดยสารเรือข้ามฟากในช่วงเช้า

(หน่วย:คน)

ท่าเรือ	2511	2512	2517	2520	2521	2523	2524	2525	2526
นนทบุรี-อโศกการุญ	-	-	3,396	3,793	4,062	5,965	6,500	5,733	6,128
วัดเขมา-วัดโสมนัส	-	-	234	422	310	392	396	367	334
เกียกกาย-บางอ้อ	370	369	293	275	260	189	-	186	183
วัดจันทร์-สุทโธ	307	247	237	277	226	188	137	144	121
พายัพ-อาวุธ	791	810	833	571	464	283	282	266	239
สะพานแดง-เทพนารี	-	-	67	-	-	-	40	63	49
เทเวศน์-ส.ภ.	-	-	540	444	342	307	287	410	363
เทเวศน์-บวรมงคล	-	-	548	682	552	540	461	425	430
เทเวศน์-บางจาก	-	-	285	267	172	173	176	133	108
เทเวศน์-คฤหบดี	-	-	865	1,195	1,098	1,096	848	1,095	995
วิสุทธิกษัตริย์-บ้านปูน	-	-	388	557	490	545	-	305	325
อาทิตย์-ดาวดึงส์	-	-	1,293	1,211	960	947	798	853	727
จันทร์เหนือ-รถไฟ	2,438	1,908	1,755	2,078	2,114	-	3,454	2,400	2,411
จันทร์เหนือ-พราณนก	2,349	3,847	2,544	2,680	2,662	2,225	3,577	2,819	2,516
จันทร์กลาง-ศิริราช	1,992	1,493	1,295	989	1,138	995	-	792	740
ท่าช้าง-วังหลัง	6,544	5,546	4,431	4,785	4,738	4,916	4,601	3,507	3,554
ท่าช้าง-วัดระฆัง	-	-	1,142	1,291	824	1,492	680	1,053	1,116
ท่าเตียน-วัดอรุณ	2,575	2,206	1,881	2,232	2,436	1,996	1,807	1,729	2,453
ปากคลองตลาด-บุญจีน	-	-	942	1,210	666	763	398	1,085	1,087
ปากคลองตลาด-กัลยาณมิตร	2,043	1,960	1,198	1,227	958	847	786	1,143	1,163
ราชวงศ์-ดินแดง	4,179	4,048	4,094	5,432	6,087	5,706	-	5,759	5,832
สวัสดิ์-ทองธรรมชาติ	1,438	1,640	1,288	1,757	1,502	2,091	1,932	1,897	2,034
สวัสดิ์-ทองนพคุณ	-	-	173	312	157	306	244	223	207
กรมเจ้าท่า-เทศบาล	-	-	170	311	351	126	312	187	219
วัดกัลยาณมิตร-เทศบาล *	517	458	277	454	283	362	366	579	540
การสื่อสาร-คลองสาน	-	-	-	-	-	403	394	-	1,616
สี่พระยา-วิริยะ	-	-	1,464	3,314	2,222	2,417	2,655	3,327	2,288
สี่พระยา-รถไฟ	5,300	4,786	3,272	-	4,253	2,926	3,848	5,452	4,370
โอเรียนเต็ล-สุวรรณ	-	-	132	-	-	580	-	1,107	1,080
สวนพฤษ-คูเม็ก	-	-	948	1,510	2,135	3,756	3,669	4,150	3,289
บางรัก-ฉางเกลือ	938	601	88	-	-	1,164	-	1,045	589
สีดา-เสวตนิคร	1,092	1,348	1,367	1,559	1,255	1,470	-	1,550	1,454
คลองเตยนอก-คลองเตยทั่วไป	-	-	360	269	343	398	-	776	557
บางนาออก-บางน้ำผึ้งนอก	-	-	480	700	597	790	812	401	798
วัดแหลม-พระประแดง	-	-	7,365	1,020	588	546	262	591	-
เกตุรา-พระประแดง	-	-	-	9,873	8,235	9,575	11,320	11,541	12,703
สมุทรปราการ-สมุทรเจดีย์	-	-	-	-	-	3,801	3,622	4,091	3,944
รวมทั้งหมด	32,873	31,267	45,645	52,707	52,480	60,276	54,664	67,184	66,562

* เป็นเรือของการสื่อสารแห่งประเทศไทย รับส่งเฉพาะพนักงานและเจ้าหน้าที่เท่านั้น

ที่มา : กรมเจ้าท่า

ตารางที่ 3.12 จำนวนคนโดยสาร เรือข้ามฟากในช่วงเย็น

ท่าเรือ	(หน่วย:คน)								
	2511	2512	2517	2520	2521	2523	2524	2525	2526
นนทบุรี-องค์การฯ	-	-	3,157	3,949	4,010	4,689	4,221	5,587	5,780
วัดเขมา-วัดใหม่ดึก	-	-	272	361	260	250	227	310	230
เกียกกาย-บางอ้อ	322	295	250	296	200	173	-	140	155
วัดจันทร์-สุเทรวา	210	184	221	249	218	114	111	103	111
พายัพ-อาวธ	550	538	611	328	354	206	203	206	191
สะพานแดง-เทพนารี	-	-	52	-	-	-	67	43	37
เทเวศน์-ส.ภ.	-	-	530	358	246	234	311	397	274
เทเวศน์-บวรมงคล	-	-	524	546	440	380	324	350	332
เทเวศน์-บางจาก	-	-	313	276	180	136	131	122	99
เทเวศน์-คฤหบดี	-	-	832	1,016	872	843	702	766	747
วิสุทธิกษัตริย์-บ้านปูน	-	-	341	353	304	389	-	198	256
อาทิตย์-ดาวดึงส์	-	-	1,200	980	746	765	710	721	685
จันทร์เหนือ-รถไฟ	2,658	2,274	2,108	2,008	1,854	-	2,569	2,076	1,883
จันทร์เหนือ-พรวนบก	5,019	3,949	3,655	3,504	3,236	3,413	2,551	3,524	3,636
จันทร์กลาง-ศิริราช	2,402	1,602	1,652	1,355	1,268	951	-	980	1,147
ท่าช้าง-วังหลัง	5,411	4,452	4,313	4,618	4,554	3,692	3,761	3,460	3,905
ท่าช้าง-วัดระฆัง	-	-	1,204	1,100	692	794	513	1,060	1,007
ท่าเตียน-วัดอรุณ	1,772	1,496	1,391	1,635	1,554	1,310	1,417	1,170	1,284
ปากคลองตลาด-คูฎิเงิน	-	-	793	937	460	534	396	836	884
ปากคลองตลาด-กัลยานิมิตร	1,722	1,515	910	937	740	783	524	1,090	651
ราชวงศ์-ดินแดง	3,055	3,228	3,446	5,278	4,816	5,310	-	5,587	5,485
สวัสดิ์-ทองธรรมชาติ	1,041	1,150	869	1,412	1,055	1,496	1,596	1,446	1,572
สวัสดิ์-ทองนพคุณ	-	-	186	217	170	184	278	158	234
กรมเจ้าท่า-เทศบาล	-	-	154	237	308	191	174	165	146
วัดกัลยา-เทศบาล	309	301	220	258	166	256	303	323	432
การสื่อสาร-คลองสาน	-	-	-	-	-	180	234	-	1,474
สีพระยา-วิริยะ	-	-	997	2,179	1,401	2,260	2,286	2,312	1,714
สีพระยา-รถไฟ	3,504	3,224	2,367	-	2,962	2,747	2,940	3,795	2,913
โอเรียนเต็ล-สุวรรณ	-	-	90	-	-	448	-	966	767
สวนพลู-อุเม็ท	-	-	607	1,214	1,401	2,705	3,488	2,862	2,711
บางรัก-บางเกลิอ	834	522	64	-	-	914	-	604	360
สีดา-เสวตฉัตร	740	877	905	960	788	719	-	824	691
คลองเตยนอก-คลองเตยทั่วไป	-	-	488	279	278	313	-	364	597
บางนาออก-บางน้ำผึ้งนอก	-	-	398	504	470	537	548	646	669
วัดแหลม-พระประแดง	-	-	5,966	833	792	488	214	294	-
เกตรา-พระประแดง	-	-	-	6,528	5,945	6,782	9,646	9,485	10,674
สมุทรปราการ-สมุทรเจดีย์	-	-	-	-	-	2,956	3,236	3,338	3,480
รวมทั้งหมด	29,548	25,607	41,086	44,705	42,740	48,142	43,614	56,308	57,213

ที่มา : กรมเจ้าท่า

ท่าถนนทพบุรี-องค์การฯ ท่าราชวงศ์-ดินแดง และท่าท่าช้าง-วังหลัง มีจำนวนร้อยละ 10.10, 9.59 และ 6.82 ตามลำดับ

ท่าสะพานแดง-เทพนารีย์มีผู้ใช้บริการข้ามฟากน้อยที่สุดทั้งในช่วงเช้าและช่วงเย็น คือคิดเป็นร้อยละ 0.07 และ 0.06 เท่านั้น

จะสังเกตได้ว่าปริมาณคนโดยสารเรือข้ามฟากในช่วงเช้าและช่วงเย็นมีจำนวนแตกต่างกันมากถึง 9,349 คน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในช่วงเช้าประชาชนมีขีดจำกัดของเวลาในการเข้าทำงานในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน ทำให้มีจำนวนคนโดยสารมาก เนื่องจากเห็นว่าการเดินทางโดยใช้เรือข้ามฟาก รวดเร็วและสะดวกกว่าการเดินทางทางบก ซึ่งอยู่ในช่วงที่การจราจรคับคั่ง แต่ในช่วงเย็นไม่จำเป็นต้องรีบร้อน และมีทางเลือกที่จะเดินทางกลับโดยใช้พาหนะชนิดอื่นๆ ได้ จึงทำให้จำนวนคนโดยสารลดลงกว่าในช่วงเช้า

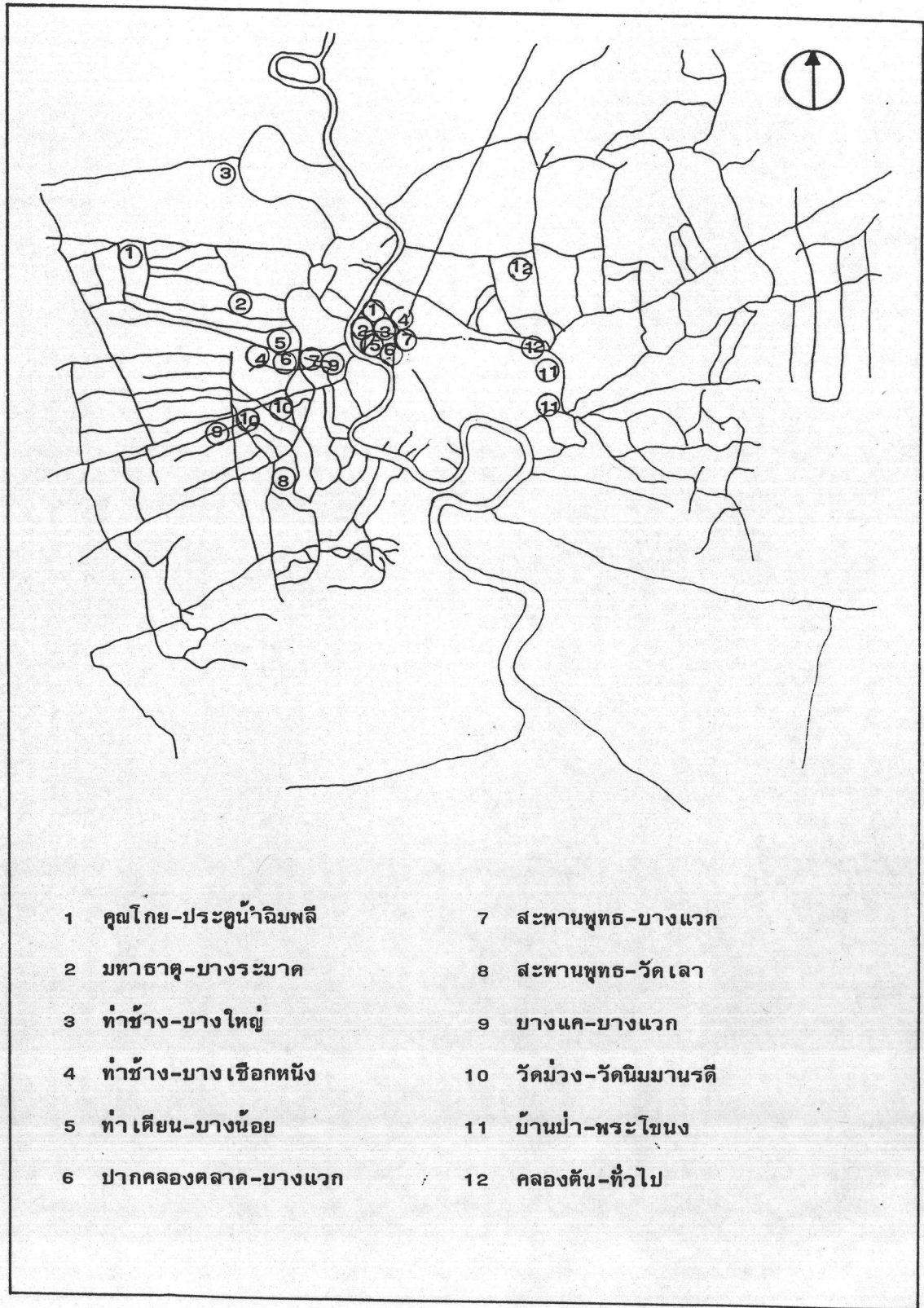
สิ่งที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ท่าเรือที่มีผู้ใช้บริการข้ามฟากมากๆ จะเป็นท่าเรือที่อยู่ในบริเวณย่านชุมชนเมือง ไม่มีสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาในบริเวณใกล้เคียงนั้น ทำให้ประชาชนที่จะเดินทางไปมาจำเป็นต้องใช้เรือข้ามฟากเท่านั้น

สรุปการคมนาคมทางน้ำด้วยเรือโดยสารข้ามฟากแม่น้ำเจ้าพระยา จะเห็นได้ว่าท่าเรือเกตรา-พระประแดง เป็นท่าที่มีผู้ใช้บริการข้ามฟากมากที่สุด ทั้งในช่วงเช้า ช่วงเย็น วันธรรมดา และวันหยุดราชการ เนื่องจากในบริเวณนี้ไม่มีสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา และเป็นบริเวณที่มีการติดต่อกันระหว่างย่านชุมชนพักอาศัยกับย่านทำงาน ซึ่งประชาชนไม่มีทางเลือกเสี่ยงที่จะใช้การคมนาคมประเภทอื่น เพราะจะต้องเดินทางอ้อมไปไกลและไม่มีความสะดวก รวดเร็วในการเดินทาง

2. เรือทางยาว

เรือทางยาวนับเป็นการคมนาคมที่สำคัญอีกประเภทหนึ่งของกรุงเทพมหานครโดยใช้เรือเหลายาว มีจำนวนที่นั่งประมาณ 24 ที่นั่งต่อลำ โดยมีเส้นทางวิ่งติดต่อระหว่างพื้นที่ส่วนที่อยู่ลึกเข้าไปทางด้านฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ติดต่อกับท่าเรือริมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา รวมถึงพื้นที่ที่อยู่ในส่วนลึกฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานครด้วย โดยเฉพาะในบริเวณที่ยังไม่มีระบบถนนที่ดี

ปี พ.ศ. 2526 กรุงเทพมหานครมีเส้นทางเรือทางยาวในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และบริเวณที่เกี่ยวข้องเนื่องจำนวนทั้งสิ้น 24 เส้นทาง ดังแสดงที่ตั้งท่าเรือทางยาวในภาพที่ 3.7

ภาพที่ 3.7 แผนที่แสดงที่ตั้งของท่าเรือทางยาว

-จากสถิติจำนวนคนโดยสารเรือทางยาว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2526 ของท่าเรือทั้ง 24 ท่า แสดงไว้ในตารางที่ 3.13-3.16 พบว่าในปี พ.ศ. 2526 มีจำนวนคนโดยสารเรือทางยาวในวันธรรมดา จำนวน 41,886 คน/วัน โดยท่าสาธุประดิษฐ์-พระประแดงมีจำนวนผู้ใช้บริการมากที่สุด จำนวน 6,170 คน/วัน คิดเป็นร้อยละ 14.73 รองลงมาคือท่าท่าช้าง-บางใหญ่ มีจำนวน 5,544 คน/วัน หรือร้อยละ 13.24 ท่าที่มีผู้ใช้น้อยที่สุดคือ ท่าวัดม่วง-วัดนิมมานรดี 297 คน/วัน หรือร้อยละ 0.71

ส่วนจำนวนคนโดยสารเรือทางยาวในวันหยุดราชการมีจำนวน 33,293 คน/วัน ท่าที่มีจำนวนคนโดยสารมากที่สุดคือ ท่าสาธุประดิษฐ์-พระประแดง มีจำนวน 4,594 คน/วัน คิดเป็นร้อยละ 13.80 รองลงมาคือ ท่าท่าช้าง-บางใหญ่ มี 4,586 คน/วัน หรือร้อยละ 13.77 และท่าที่มีจำนวนคนโดยสารน้อยที่สุดคือ ท่าบ้านป่า-พระโขนง มีจำนวนเพียง 131 คน/วัน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.39 เท่านั้น

ในช่วงโมงเร่งด่วนช่วงเช้า 06.00 น.-09.00 น. มีจำนวนคนโดยสารเรือทางยาวทั้งสิ้น 12,608 คน ท่าที่มีผู้ใช้บริการมากที่สุดคือ ท่าสาธุประดิษฐ์-พระประแดง มีจำนวน 1,937 คน หรือร้อยละ 15.36 รองลงมาได้แก่ ท่าท่าช้าง-บางใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 10.84 ส่วนท่าที่มีผู้ใช้น้อยที่สุดคือ ท่าสะพานพุทธ-วัดเลา มีเพียง 90 คน หรือร้อยละ 0.71 เท่านั้น

ในช่วงโมงเร่งด่วนช่วงเย็นตั้งแต่เวลา 16.00 น.-19.00 น.มีจำนวนคนโดยสารทั้งสิ้น 9,834 คน ท่าที่มีจำนวนคนโดยสารมากที่สุด คือท่าสาธุประดิษฐ์-พระประแดง มี 1,468 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.93 รองลงมาคือ ท่าท่าช้าง-บางใหญ่ มีจำนวน 1,455 คน หรือร้อยละ 14.80 ท่าที่มีจำนวนคนโดยสารน้อยที่สุดคือ ท่าวิบูลย์ศรี-สหกรณ์มาเกลือ มีจำนวนเพียง 21 คน หรือร้อยละ 0.21 เท่านั้น

จะเห็นได้ว่า ท่าที่มีผู้ใช้บริการเรือทางยาวมากคือ ท่าสาธุประดิษฐ์-พระประแดง และท่าท่าช้าง-บางใหญ่ ทั้งนี้เพราะว่าเป็นท่าสำคัญต่อพื้นที่รอบนอกที่จะเดินทางเข้ามายังชุมชนเมือง

3. เรือด่วนเลียบบแม่น้ำเจ้าพระยา

การบริการเรือด่วนนี้เป็นกิจการของ เอกชนมี เส้นทางวิ่งเลียบบแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่จังหวัดนครปฐมมาจนถึงวัดพระยาไกร มีช่วงเวลาให้บริการตั้งแต่เวลา 06.00 น.-19.00 น. ทุกวัน โดยมีความถี่สูงสุด 8-10 นาที ในช่วงเวลา 07.00 น.-09.00 น. ดังแผนที่แสดงที่ตั้ง

ตารางที่ 3.13 จำนวนคนโดยสารเรือทางยาวในวันธรรมดา

(หน่วย:คน/วัน)

ท่าเรือ	2520	2521	2523	2524	2525	2526
คูขุย-ประจันตคาม	-	-	1,684	1,609	1,759	1,689
มหาธาตุ-บางระมาด	2,402	2,274	1,204	849	693	935
ท่าช้าง-บางใหญ่	-	2,538	5,960	4,384	5,139	5,544
ท่าช้าง-บาง เขือกหนังสือ	1,488	1,631	988	766	820	840
ท่าเดียน-บางน้อย	1,387	1,412	-	1,049	1,061	1,033
ปากคลองตลาด-บางแกว	2,681	2,702	-	1,885	2,929	-
สะพานพุทธฯ-บางแกว	2,564	3,318	-	1,768	2,201	2,014
สะพานพุทธฯ-วัดเลา	-	-	-	462	477	387
บางแค-บางแกว	-	-	1,004	819	1,057	1,021
วัดม่วง-วัดนิมมานรดี	-	-	535	412	406	297
บ้านป่า-พระโขนง	-	-	-	-	435	311
คลองตัน-ทั่วไป	-	-	-	-	623	-
หนองแขม-กระทุ่มแบน	-	-	628	501	524	870
สาธุประดิษฐ์-พระประแดง	-	-	-	5,560	5,898	6,170
ราชินี-บางแกว	-	-	-	-	-	2,505
คลองเตย-วัดบางกอบัว	-	-	-	-	-	2,572
นนทบุรี-บางใหญ่	1,901	3,473	3,827	3,213	5,091	3,119
นนทบุรี-วัดเขยียน	798	827	1,098	1,039	842	986
นนทบุรี-โทรมา	1,349	1,386	1,931	1,668	1,431	1,666
ท่าอิฐ-ปากเกร็ด	-	-	2,268	1,976	2,505	2,885
ประจันตคาม-ปากเกร็ด	-	-	2,823	2,696	1,979	2,786
ประจันตคาม-พิมล-ปากเกร็ด	-	-	-	-	-	3,309
วิบูลย์ศรี-สหกรณ์นาเกลือ	-	-	-	-	-	379
พระประแดง-ท่าเรือทั่วไป	497	347	-	683	785	567
รวมทั้งหมด	15,067	19,908	23,950	31,339	36,655	41,885

ที่มา : กรมเจ้าท่า

ตารางที่ 3.14 จำนวนคนโดยสารเรือทางยาวในวันหยุดราชการ

(หน่วย : คน/วัน)

ท่าเรือ	2520	2521	2523	2524	2525	2526
คูขุย-ประจันตคาม	-	-	1,557	1,490	1,942	1,756
มหาธาตุ-บางระมาด	1,913	1,962	1,284	890	413	585
ท่าช้าง-บางใหญ่	-	2,667	4,201	4,200	4,456	4,586
ท่าช้าง-บาง เขือกหนึ่ง	1,409	2,153	992	926	726	642
ท่าเดียน-บางน้อย	955	944	-	734	754	648
ปากคลองตลาด-บางแกว	1,555	1,523	-	1,098	1,024	-
สะพานพุทธฯ-บางแกว	2,050	2,862	-	1,549	2,042	1,789
สะพานพุทธฯ-วัดเลา	-	-	-	456	412	304
บางแค-บางแกว	-	-	578	662	852	842
วัดม่วง-วัดนิมมานรดี	-	-	370	513	300	201
บ้านป่า-พระโขนง	-	-	-	-	354	131
คลองตัน-ทั่วไป	-	-	-	-	682	-
หนองแขม-กระทุ่มแบน	-	-	625	574	748	904
สาธุประดิษฐ์-พระประแดง	-	-	-	5,410	5,226	4,594
ราชินี-บางแกว	-	-	-	-	-	1,022
คลองเตย-วัดบางกอบัว	-	-	-	-	-	1,933
นนทบุรี-บางใหญ่	1,744	3,155	2,724	2,702	3,882	2,160
นนทบุรี-วัดเขียน	668	700	792	572	827	930
นนทบุรี-ไทรมา	1,088	1,427	1,610	1,529	1,440	1,432
ท่าอิฐ-ปากเกร็ด	-	-	2,203	1,844	3,020	2,843
ประจันตคาม-ปากเกร็ด	-	-	2,585	2,616	1,864	2,231
ประจันตคาม-พิมล-ปากเกร็ด	-	-	-	-	-	3,006
วิบูลย์ศรี-สหกรณ์นาเกลือ	-	-	-	-	-	414
พระประแดง-ท่าเรือทั่วไป	420	346	-	378	980	340
รวมทั้งหมด	11,802	17,739	19,521	28,143	31,944	33,293

ที่มา : กรมเจ้าท่า

ตารางที่ 3.15 จำนวนคนโดยสารเรือทางยาวในช่วงเช้า

(หน่วย : คน)

ท่าเรือ	2520	2521	2523	2524	2525	2526
คูณไทย-ประจันตน์น้ำฉิมพลี	-	-	355	272	412	420
มหาธาตุ-บางระมาด	641	571	485	242	227	284
ท่าช้าง-บางใหญ่	-	788	1,176	891	1,235	1,367
ท่าช้าง-บางเขือกหนึ่ง	251	379	197	150	162	160
ท่าเดียน-บางน้อย	562	553	-	338	355	354
ปากคลองตลาด-บางแกว	948	932	-	646	824	-
สะพานพุทธฯ-บางแกว	784	966	-	467	527	575
สะพานพุทธฯ-วัดเลา	-	-	-	124	76	90
บางแค-บางแกว	-	-	311	267	302	306
วัดม่วง-วัดนิมมานรดี	-	-	132	92	104	92
บ้านป่า-พระไชนง	-	-	-	-	158	103
คลองตัน-ทั่วไป	-	-	-	-	158	-
หนองแขม-กระทู้แบน	-	-	180	137	150	213
สาธุประดิษฐ์-พระประแดง	-	-	-	1,441	1,876	1,937
ราชินี-บางแกว	-	-	-	-	-	927
คลองเตย-วัดบางกอบัว	-	-	-	-	-	708
นนทบุรี-บางใหญ่	476	1,056	974	942	1,322	926
นนทบุรี-วัดเขียน	77	232	221	289	184	272
นนทบุรี-ไทรมา	189	361	416	467	388	401
ท่าอิฐ-ปากเกร็ด	-	-	766	586	749	872
ประจันตน์พระอุดม-ปากเกร็ด	-	-	817	513	690	899
ประจันตน์พระพิมล-ปากเกร็ด	-	-	-	-	-	1,332
วิบูลย์ศรี-สหกรณ์นาเกลือ	-	-	-	-	-	146
พระประแดง-ท่าเรือทั่วไป	125	128	-	201	508	224
รวมทั้งหมด	4,053	5,966	6,030	8,065	10,407	12,608

ที่มา : กรมเจ้าท่า

ตารางที่ 3.16 จำนวนคนโดยสารเรือหางยาวในช่วงเย็น

(หน่วย คน)

ท่าเรือ	2520	2521	2523	2524	2525	2526
คูขี้-ประตุน้ำฉิมพลี	-	-	357	312	426	393
มหาธาตุ-บางระมาด	603	559	234	185	143	242
ท่าช้าง-บางใหญ่	-	452	1,596	1,309	1,291	1,455
ท่าช้าง-บาง เชือกหนัง	478	491	286	254	240	276
ท่าเตียน-บางน้อย	260	240	-	204	204	218
ปากคลองตลาด-บางแวก	633	593	-	383	788	-
สะพานพุทธฯ-บางแวก	577	630	-	304	446	468
สะพานพุทธฯ-วัดเลา	-	-	-	84	128	114
บางแค-บางแวก	-	-	160	222	269	276
วัดม่วง-วัดนิมมานรดี	-	-	132	103	88	78
บ้านป่า-พระโขนง	-	-	-	-	60	64
คลองตัน-ทั่วไป	-	-	-	-	192	-
หนองแขม-กระทุ่มแบน	-	-	128	96	80	159
สาธุประดิษฐ์-พระประแดง	-	-	-	1,268	1,408	1,468
ราชินี-บางแวก	-	-	-	-	-	559
คลองเตย-วัดบางกอบัว	-	-	-	-	-	696
นนทบุรี-บางใหญ่	688	646	832	607	932	570
นนทบุรี-วัดเขยิบ	72	229	250	222	257	290
นนทบุรี-ไทรมา	353	328	442	391	292	437
ท่าอิฐ-ปากเกร็ด	-	-	500	408	623	437
ประตุน้ำพระอุดม-ปากเกร็ด	-	-	917	847	444	678
ประตุน้ำพระพิมล-ปากเกร็ด	-	-	-	-	-	858
วิบูลย์ศรี-สหกรณ์นาเกลือ	-	-	-	-	-	21
พระประแดง-ท่าเรือทั่วไป	140	60	-	171	138	77
รวมทั้งหมด	3,784	4,228	5,834	7,370	8,449	9,834

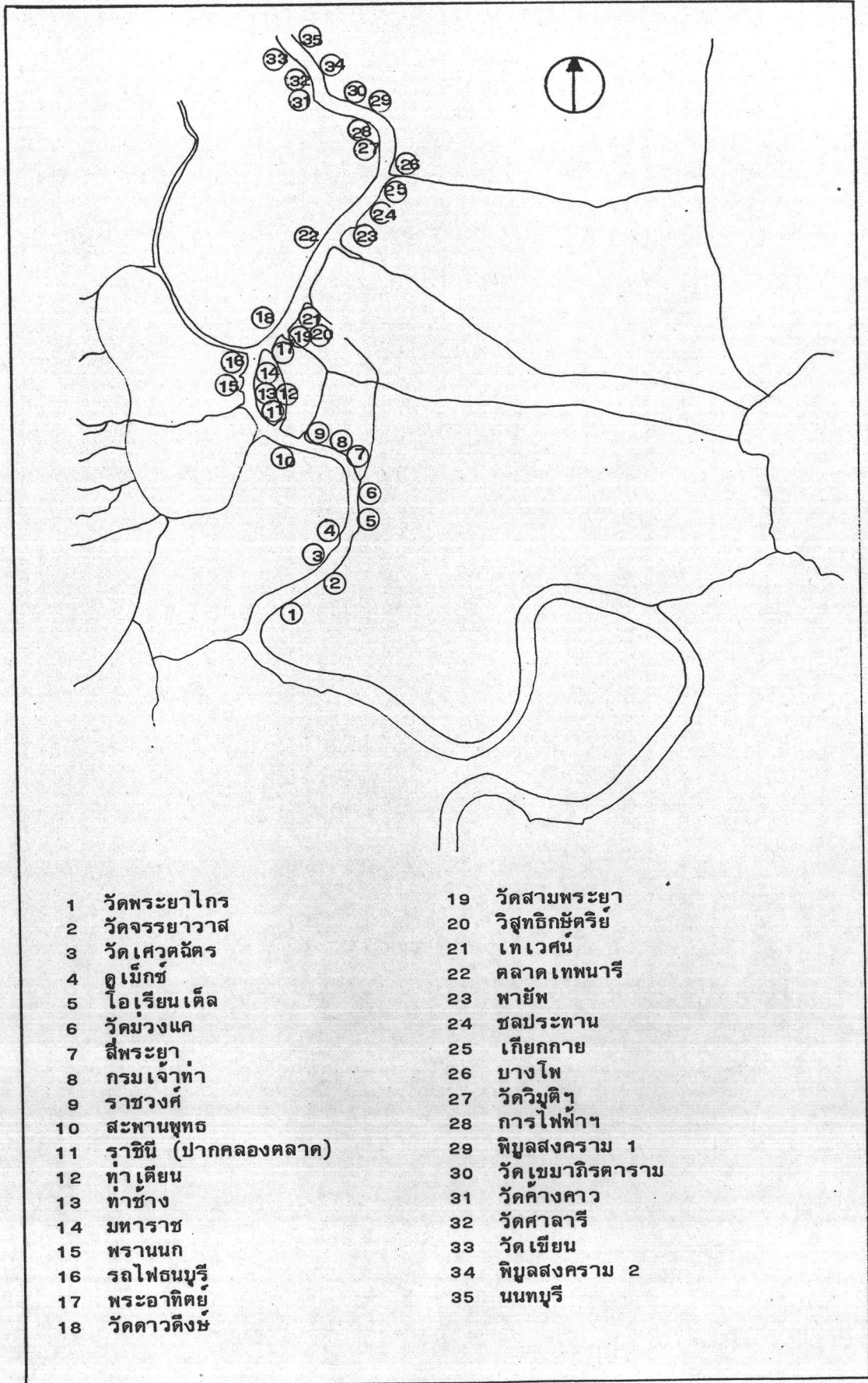
ที่มา : กรมเจ้าท่า

ของท่าเรือค่วนในภาพที่ 3.8

จากสถิติการบริการเรือค่วนที่สำรวจโดยกรมเจ้าท่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517-2526 แสดงไว้ในตารางที่ 3.17 จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2525 มีจำนวนท่าเรือค่วนทั้งหมด 35 ท่า แต่ต่อมาในปี พ.ศ. 2526 จำนวนท่าลดลงเหลือ 33 ท่า โดยปิดท่าดูเม็กที่แพท่าการไฟฟ้า เนื่องจากมีผู้นิยมใช้น้อย

ในปี พ.ศ. 2526 พบว่ามีจำนวนผู้โดยสารเรือค่วนเฉลี่ยประมาณ 9,937 คน/วัน ท่าที่มีผู้นิยมใช้บริการมากที่สุดคือ ท่านนทบุรี มีจำนวนผู้โดยสารถึง 1,714 คน/วัน คิดเป็นร้อยละ 17.25 รองลงมาได้แก่ ท่าพรานนก มีจำนวน 1,064 คน/วัน หรือร้อยละ 10.71 และท่ารถฟอนบุรี 550 คน/วัน หรือร้อยละ 5.53 ส่วนท่าที่มีผู้โดยสารน้อยที่สุดคือ ท่าวัดวิมุติฯ มีจำนวนผู้โดยสารเพียง 46 คน/วัน หรือร้อยละ 0.46 เท่านั้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า ท่าที่มีผู้โดยสารขึ้นลงมากได้แก่ ท่านนทบุรี ท่าพรานนกและท่ารถฟอนบุรี ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้ใช้บริการตระหนักดีว่า บริการเรือค่วนนี้ให้ความสะดวกรวดเร็วต่อการเดินทางมากกว่ารถยนต์โดยสาร อีกทั้งคันทางและปลายทางของเรือค่วนนี้เป็นจุดรวมของรถยนต์โดยสารหลายสาย ทำให้ผู้โดยสารสะดวกในการเดินทางต่อไป ในขณะที่จุดหมายปลายทางมิได้อยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

ภาพที่ 3.8 แผนที่แสดงที่ตั้งของท่าเรือด่วนเลียบแม่น้ำเจ้าพระยา

ตารางที่ 3.17 จำนวนคนโดยสารเรือควนเจ้าพระยา

120

(หน่วย:คน/วัน)

ท่าเรือ	2517	2520	2521	2523	2524	2525	2526
วัดพระยาไกร	-	-	-	330	418	444	448
วัดจรรยาवास	-	-	-	380	336	366	414
วัดเศวตฉัตร	308	428	456	156	144	154	203
ดูเม็กซ์	-	-	-	142	138	7	*
โอเรียนเต็ล	193	393	546	276	268	246	346
วัดม่วงแค	196	383	539	130	80	106	136
สี่พระยา	151	340	601	156	126	158	188
กรมเจ้าท่า	253	436	462	210	128	194	200
ราชวงศ์	497	873	1,014	460	358	439	438
สะพานพุทธ	709	1,238	1,047	574	506	370	362
ราชินี (ปากคลองตลาด)	600	1,230	989	408	340	416	440
ท่าเตียน	240	364	578	142	120	118	140
ท่าช้าง	385	829	1,275	364	326	317	396
มหาราช	391	460	336	138	146	122	134
พรานนก	1,306	2,430	417	1,076	986	961	1,064
รถไฟธนบุรี	507	808	744	480	538	489	550
พระอาทิตย์	-	-	-	-	-	130	156
วัดดาวดึงษ์	294	486	275	202	202	207	252
วัดสามพระยา	171	237	201	118	76	113	104
วิสุทธิกษัตริย์	149	266	219	154	110	177	144
เทเวศน์	473	873	363	410	368	442	508
ตลาดเทพนารี	443	469	238	188	138	184	252
ห้วยพ	441	556	344	250	158	232	218
ชลประทาน	160	156	195	96	62	103	118
เกียกกาย	206	428	323	186	152	181	200
บางโพ	64	137	207	78	60	128	136
วัดวิมุตติ	-	-	-	32	36	47	46
การไฟฟ้า	-	-	-	-	-	1	*
พิบูลสงคราม 1	87	159	150	72	52	94	90
วัดเขมาภิรตาราม	117	239	200	106	78	100	108
วัดค้ำจวน	-	-	-	-	-	125	102
วัดศาลาลี้	-	-	-	-	-	88	94
วัดเขียน	72	162	124	128	164	145	164
พิบูลสงคราม 2	38	54	163	34	30	55	72
นนทบุรี	-	-	589	1,497	1,534	1,543	1,714
รวมทั้งหมด	8,451	14,434	12,595	8,973	8,178	9,002	9,937

* หมายถึง ปิดท่าเรือแล้ว

ที่มา : กรมเจ้าท่า